

Szerkesztőség:

Arad, Acsév-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József, főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 960 Lej
Fél évre ... .. 480 Lej
Negyed évre ... .. 240 Lej
Havonta ... .. 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Az utlevél-botorság.

írta: Sir Martin Conway, az angol alsóház tagja.

Sir Martin Conway, az angol parlament tagja, az ismert író a következő igen érdekes cikket bocsátotta ma az Aradi Közlöny londoni tudósítójának rendelkezésére:

Egy rövid anekdota bevezetesként: Egy skót gazda nemrégiben körutazási jegyet váltott fél Európán át Olaszországba. Barátunk egy utazási irodához fordult, amely társas utazásokat olcsón állít össze és az utazás előkészületeinek, az utlevélnek, a vizumoknak és a poggyász-szállításnak gondjait magára vállalja. A skót gazda a vasuti jeggyel együtt kérvény-blankettát kapott az utlevél számára avval a felszólítással, hogy a blankettát töltsse ki és küldje be az utazási irodának. Röviddel az utazás megkezdése előtt az iroda ügynöke megegyezően megsürgette a kitöltött kérvény átadását, skót barátunk azonban azt felelte, hogy a kérvény számára való űrlapot megkapta és egyébre nincsen szüksége. Pontosan az elutazás percében a skót gazda megjelent, esatlakozott az utazó társasághoz és amikor az utazás vezetője megkérdezte tőle, hogy hol van az utlevél, átadta a kérvény-blankettát. A vezető közölte, hogy ez nem utlevél és ezzel nem utazhat. Barátunk, miként minden skót, makacsodott és vonakodott a vonatot elhagyni. A vezetőnek a skót gazda végtelen nyugalma annyira imponált, hogy mosolyogva megígérte, hogy majd megkísérli a határokon áttörést. Valóban sikerült is neki a skótot Olaszországba vinni, majd onnan visszahozni.

A határrendőrök és vámtisztviselők és az utas telepecsélt kérvény-blankettájával tért haza Angliába. Ott a blankettát az utazás vezetőjének adta, aki elment vele az angol utlevélhivatalba, hogy megmutassa a vezető tisztviselőnek, kiről azt hitte, jól fog mutatni az esetben. A tisztviselő azonban szigorúan végigmérte és közölte vele, hogy súlyos vétség követett el. Erre az uti marsall visszakérté a blankettát emlékül, mire a tisztviselő azt válaszolta, hogy ilyen emlékre nincsen szükség és dühösen darabokra tépte.

A hivatalnok valószínűleg azért semmisítette meg a blankettát, mert az volt az érzése, hogy az ilyen dolgok tevékenységét némiképpen feleslegessé teszik.

Bámulatraméltó, hogy utazóközönségünk milyen végtelen türelmet tanúsít azokkal a túlzott bürokratizmus idejéből megmaradt rendszabályokkal, amelyek azóta állandósultak. Az utlevélkényszer a háború óta annyira bekapcsolódott a nemzetközi utazási forgalomba, hogy már legtöbbször elfeledte azt az időt, amikor az utlevél szinte teljesen ismeretlen intézmény volt és a világot utazó utnak indulhattott a szent bürokrácia áldásai nélkül. Ma minden csekély enyhítést, mint a kormány értékes ajándékát veszünk. Nagy hálával fogadjuk és a bürokráciával való sűrű és állandó érintkezés folytán, teljesen megfélemedezünk arról, hogy ez az egész rendszer felesleges és káros. Habár az utóbbi időben néhány fontos könnyítés történt, azért éjjel-nappal láthatjuk az európai határállomásokon az utasok hosszú kígyószerű sorát, arra várva, hogy az utleveleket lebélyegezzék.

A világháború befejezése óta két konferenciát tartottak a Népszövetség kezdeménye-

zésére a nemzetközi utlevél-határozmányok enyhítése érdekében. Sajnos, az egyes kormányokat olyan közigazgatási közegek képviselték, akik hivatalból az utlevél-osztályokban dolgoztak. Az első konferencia ugyan értékes munkát végzett a vizumilletékek egységesítése érdekében, a második konferencia azonban, amelyet az utlevél-rendszer fokozatos megszüntetése érdekében hívtak össze, ugyszólván semmiféle eredménnyel nem járt, mi-

Szürke tárgysorozat, izgalmas interpellációk Arad tanácsülésében.

Aradváros tanácsulése. — Az Astra-egyesület megtagadott engedélye. Elhalasztották Trancu-lasi miniszter diszpolgárrá választását.

(Arad, május 5.) Ma délután négy órakor ült össze Aradváros tanácsa. A tanácsülés tárgysorozata meglehetősen szürke volt, csupán az aszfaltozás körül támadt vita élénkítette némileg a programot, az interpellációk azonban annál érdekesebbek voltak. A tanácsülés kezdetén felolvasták a múlt ülés jegyzőkönyvét, amely után Piso János tanácsos eskütele következett volna. Ehelyett azonban felolvasták a tanácsos levélét, amelyben bejelenti, hogy hivatalos ügyben Bucurestibe kellett utaznia és így csak a legközelebbi ülésen teheti le az esküt. Utána Miclea Sever dr. lemondott választott tanácstagságáról, majd Trancu-lasi közmunkaügyi miniszternek diszpolgárrá választása következett. Miután azonban ehhez az összes tanácsosok kétharmadának jelenléte szükséges, elhalasztották az ügyet a legközelebbi ülésre.

Vita az aszfaltról.

Az aszfaltárlejtésnél, amelyről már részletesen beszámoltunk, a permanens-bizottság javaslatot tett, hogy öt évi felosztásban adják ki az aszfaltozást a Bitumen-társaságnak körülbelül 28 millióért. Dr. Iancu Cornel és dr. Pop Tivadar hozzászólása után dr. Marcus Mihály ellenzi, hogy a város lekösse magát öt esztendőre, Iancu dr. viszont a javaslat mellett szólal fel. Heves vita keletkezik a két tanácsos között, Marcus dr. azt a javaslatot teszi, hogy a város csinálja meg saját rezsiben. Leszögezi, hogy a vállalatok mai árai nem a stabilizált árakra vannak alapítva. Vostinár György szintén a saját rezi mellett szólal fel, dr. Stoinescu arra való hivatkozással, hogy a stabilizálás mellett esni fognak az árak, ugyan csak azt javasolja, hogy a város ne kösse le magát öt évre. Brandt, Pop Tivadar, Fáskesti és Angel dr. hozzászólása után a tanács 19 szavazattal öt ellen elfogadja a hivatalos javaslatot, amely a Bitumennek adja öt évre az aszfaltozást. A kövezési munkálatokra kiírt árlejtésnél a tanács elfogadta a legolcsóbb ajánlattevő Rossi, Pellegrini és Stanity ajánlatát 360.000 lejjel, míg több ut kikövezésére Macin Ilie 160.000 lejes ajánlata került elfogadásra.

Parcellázás és színházi szerződés.

A parcellázások kerültek ezután sorra. Reich Antal parcellázási kérvényét a permanens-bizottság elfogadásra ajánlja, miután Reich a város érdekét mozdítja elő, mert két Mossóczy-telepi zsákocsa kijáratot kap ezáltal. A javaslatot elfogadták és ugyancsak elfogadták a Neuman-gyár telkének parcellázását. Az Alfa-parcellázásnál Vostinár tiltakozik a parcellázás engedélyezése ellen, azonban Angel István dr. felvilágosító válasza után engedélyezik ezt a parcellázást is. Kövesdi Lajos par-

cellázási kérvényét szintén approbálják. Szendrey Mihály szerződésére vonatkozólag a polgármester beszámol arról, hogy az interimár-bizottság már approbálta a szerződést és a tanács csupán formai aktust végez. A tanács elfogadta a szerződést.

Tanácsstagok delegálása.

Több választás következett ezután. Az állami tanoncotthon felügyelő-bizottságába Teodorescu Constantint delegálták, amely után elfogadták a városi kereskedelmi és ipari tanoncotthonról szóló szabályrendeletet azzal, hogy egy-egy példányt mindegyik tanácsos is kap. A különböző elemi iskolába a városi tanács részéről a következők kerültek be: dr. Moldovan Silvius, dr. Marcovicu Vince, Albu Livius, dr. Popovici Sever, dr. Raicu Aurel, dr. Borneas Gyula, dr. Chicin Remus, Striegl József, Vass Gusztáv, Liszka Pál, Radován Milivoj, Berta Béla, dr. Velicu Emil, dr. Hotoran Victor, dr. Stoinescu Sándor, Spitz Tivadar Brandt István, dr. Miclea Sever; az ovodákhoz: Bogdan Avram, Baltean Constantin, dr. Lutai Cornél, dr. Moldovan János, Engel Gyula, Moldován József, dr. Raicu Aurel, dr. Marcus Mihály, dr. Borneas és dr. Hotoran.

A választás után elfogadták a permanens-bizottságnak a főpénztár ellenőrzéséről szóló jelentését, majd a cukorgyári telek tehermentesítésének és Hubert és Fleisszig üzletszerződési módifikálásának ügyét Angel dr. polgármester javaslatára elhalasztották, míg a jogügyi bizottság tárgyalás alá nem veszi a két kérdést. A tanács ezután a csucsi bánya kiaknázásáról szóló javaslatot fogadta el, a befektetésre pedig megszavazott 700.000 lejes rendkívüli hitelt. Ezután következett az interpellációs rész, amely a tanácsülésnek legérdekesebb pontja volt.

Az Astra megtagadott engedélye.

Elsőnek dr. Marcus Mihály szólal fel. Elmondotta, hogy az Astra kulturegyesület ötvenesztendősi fennállását ünnepli most és ebből az alkalomból minden nagyobb városban estélyt rendez. Aradon május 8-án akarták megrendezni az estélyt, amelyen Duca volt külügyminiszter tartott volna konferenciát. Erre kérték a kulturpalota termét, a kérvényre a városnál rávezették az approbáló végzést, csupán a polgármester aláírása hiányzott. Ehelyett egy megjegyzés volt olvasható: a polgármester megtagadja az aláírást. Külön írásos határozatot is kapott az egyesület, hogy a város megtagadja az engedély kiadását. Kérdést intéz a polgármesterhez, hogyan lehetséges, hogy egy kulturális estélytől tagadja meg az engedélyt. Tudomása szerint Boncu Vazul prefektus utasította őt erre. Kimerítő választ kér ezekre a dolgokra Angel István

dr. válaszában elmondja, hogy Bucurestiben már tudomására hozták, hogy az idén, Őfelsége kívánságára a május 10-ikét sokkal fényesebben ünneplik meg az országban, mint máskor. Addig, amíg a május 10-iki ünnepségek le nem zajlanak, nem adhat engedélyt senkinek, hogy egy vagy két nappal előbb-utóbb ezt meg. Nem engedheti meg, hogy egy gondosan előkészített ünnepélyt megelőzzenek. Ezt azonban saját felelősségére s saját elhatározásából tette. A saját presztízse érdekében tiltakozik az ellen, hogy úgy állítsák be az ügyet, mintha a prefektus parancsokat osztogató városi ügyekben. A prefektusnak ez még sincsen, hogy diktáljon a városnak. Ha az Astra május 10-ike után akar ünnepelni, a város vezetősége szívesen rendelkezésére áll. Moldovan Silvius dr. tapsol a válasza, mire Marcus dr. felpattan és tiltakozik a tapsolás ellen. A tanács tudomásul veszi a választ.

A megfelelőbbé tett költségvetés.

Ezután Valiciu Emil dr. szólal fel, kérdést intéz a polgármesterhez, igaz-e, hogy felelősségek mentek a tanács által elfogadott költségvetés ellen és emiatt a miniszterium nem approbálta azt. A polgármester leszögezi, hogy elsősorban Vostinar György, felelősséget meg a költségvetés egyes tételeit, azután pedig Olariu István, a felfüggesztés alatt álló városi titkár nyújtott be teljesen indokolatlanul felelősséget, ami a miniszteriumban nagy felháborodást keltett. Ezután Brandt István ki- sebb ügyekben interpellál, majd Baga János szót emel a városi műhely felosztása, a kis-vasut több kalauzáinak elbocsátása és olcsóbb női munkanővel való helyettesítése ellen, be- jelent, hogy a törvény ellenére bevezették a városnál a kilenc órás munkaidőt és kéri ezek orvoslását. Angel István dr. kijelenti, hogy nem volt szükség a műhelyben a munkásokra, miután magánvállalkozó vezet a műhelyt. A kalauzókat elbocsátotta, mert ugyan már ré- gesebben súlyos visszaélésekre jött rá, azonban nem akart családok embereket a börtönbe zá- rni. Megvárta, míg beáll a nyár és most bo- csátotta el őket. Hogy a munkások a törvény- széknek feljelentették, nem törődik azzal, mert csak kötelességét teljesítette. Vostinar a koop- tált női tanácsot és a Dobó-ucca meghos- szabítása ügyében interpellál, mire a polgár- mester kijelentette, hogy az uccameghosza- bítás folyamatban volt. A női tanácsot a véletlen összejártsága folytán mind betegek voltak és ezért nem jelentkeztek eddig es- kéttelre. A polgármester zárószava után az ülés véget ért.

A detektív revolvermerénylete

Fegyveres támadás az oradeai közigazgatás ellen.

(Az Aradi Közlöny oradeai tudósítójától.) Tegnap délelőtt izgalmas esemény színhelye volt dr. Sovrea Valér nagyvárosi vezetőügyész irodája. Az ügyész egy feljelentés alapján eljárás indított Nagy János államrendőrségi detektív ellen, aki ha- táskörén túllépve és hivatalos hatalmával visszaél- ve súlyosan megkárosított egy Bernát-telepi sze- gény embert. Tegnap délelőttre volt beidézve a de- tektív és a károsult Sovrea dr. hivatalába. A ve- zetőügyész meg is kezdte a kihallgatást, amelynek során Nagy arra hivatkozott, hogy felesesének utasítására avatkozott bele a teljesen magánjogi jellegű követelés behajtásába.

A vezetőügyész kétségbevonta ezt az állítást és így szól Nagy Jánoshoz:

— Emlékezzék vissza, maga már kétszer volt itt előttem különböző dolgok miatt és mind a két- szer megszökt a börtön nélkül. Most azonban nem fogja elkerülni.

Ekkor Nagy János hirtelen hangosan kiabál- ni kezdett:

— Segítség, emberek! Segítség, emberek!

Az ügyész az asztalnál ült és azt hitte, hogy hirtelen megbolondult a detektív. Akkor vette csak észre, miért kiabál Nagy János, amikor az egy hirtelen mozdulattal revolvért rántott és azt ráfogta a vezetőügyészre. Az irodájú nyitva volt és a folyosón váró emberek betódultak a vezető- ügyész szobájába és lefegyverezték Nagy János detektívet. Dr. Sovrea Valér ügyész nyomban le- tartóztatta Nagy Jánost. Mítesen vizsgálóbíró kezdte meg a kihallgatását, amelynek végzetével a fogház lakója maradt a merénylő detektív.

Pacha Agoston püspökké szentelése.

Nagyarányu lesz az ünnepség Timisoarán május 15-én. — Az új püspök egyházi címere.

(Saját tudósítónktól.) A csanádegyházmegyei káptalan részéről már nagy előkészüle- tek folynak Pacha Agoston püspöki felszente- lésének megtartására, mely tudvalevőleg va- sárnap, május 15-én, impozáns templomi ün- nepségek között megy végbe a katolikus szé- kesegyházban. Ezzel kapcsolatban tegnap este Ferch Mátyás kanonok elnökletével a bel- városi plébániahivatalban értekezlet volt, me- lyen Wegling János, Olajos József kanonokok, továbbá Rech K. Géza gyárvárosi esperesplé- bános, Waltner József dr. püspöki titkár, Will- jung Mihály szentszéki jegyző, továbbá a timi- soarai összes hitközségek vezetői és a meghi- vottak vettek részt. Az értekezleten megkezd- ték az ünnepségek programjának megállapí- tását, melyet azonban véglegesen csak a na- pokban fognak megállapítani. Eddig két ren- dezőbizottság alakult az ünnepségek előkészít- ségére. Az egyik bizottság feladata a költés- dolgok, a fogadtatások és az ünnepélyes bankett rendezése, melyet Dolci pápai nuncius, Pacha püspök és a felszentelésnél segédkező két püs- pök tiszteletére fognak tartani. Ebben a bi- zottságban Wegling János kanonok és Rech

K. Géza esperesplébános vesznek részt. A má- sik bizottság, melynek Olajos József kanonok és Willjung Mihály szentszéki jegyző a tagjai, a templomi ceremóniák rendezésével van meg- bízva. Az ünnepségek zenei és énekrészének rendezését Járosy Dezső pápai kamarás, míg a program kidolgozását Waltner József dr. püspöki titkár fogja végezni. A káptalan úgy határozott, hogy a felszentelési ünnepségek alatt csakis meghívóval lehet a templomba bejutni.

Pacha Agoston püspök már határozott püspöki címerének választása felett. A címer három mezőből áll. Középen lesz a Timisoa- rai ábrázoló határozott vár a Temes folyó- val, ettől jobbra egy kalapács, mint a munka, balra pedig egy szív, mint a jószág szimbóluma. Ezek felett pedig a püspöki kalap és a többi püspöki jelvények nyernei elhelyezést.

Tekintettel arra, hogy Bjetik Imre nagy- váradai püspököt váratlanul szélütés érte s a miatt aligha vehet részt a felszentelésen, így most már bizonyos, hogy Dolci pápai nuncius mellett Maróthy Gusztáv gróf erdélyi és Nico- lescu Sándor lugosi görögkatolikus püspök fogják a felszentelést elvégezni.

Autogramm-kérők hada rohmozta Dohnányit Aradon

Beszélgés a világhíres magyar művésszel. — Dohnányi-interjú távirati stílusban.

(Arad, május 5.) Az aradi Kultúrpalota né- zőterén ezernyi tenyer összecsapattánása, mint távolodó kocsit fokozatosan halkuló zöneje, tompán szűrődik be a művészszerobába. A Beethoven-koncertnek vége és Dohnányi Er- nő friss mosolyal jön le a színpadról. A mű- vésszobába előszobájában népes csoport, a ke- zekben autogramm-könyv és az arcokon nyílt kérdés, vajon a művészek hajlandók-e né- hány száz autogrammot adni, hiszen annak megtagadása olyan sok fájdalmat hasztana a fanatikus szívekbe?!... Mérgesen löveinek fe- lém a tekintetek, amikor dr. Kilyényi Albert szíves készséggel odavezet a művészhöz, Doh- nányi Ernőhöz, a méltóságos urhoz. Még nem is kérdezek és Dohnányi Ernő máris előbo- csájt egy kijelentést:

— Önnek határozottan szerencséje van. Bizony nagyon ritka az alkalom, hogy újság- írók bármily rövid időre is kisajátíthatssanak. Ha rövid lesz, de nagyon rövid, akkor, nem bánom, kötelnek állok.

Szerencsétlen az első kérdésom a mai mo- dern zene felőli véleményét kérem. Dohnányi elhárító mozdulatot tesz:

— Erre párszavas beszélgetés keretében nem felelhetek. Széles problémákat átölelő té- ma ez.

És közben Bubik titkár jelzésére újra és újra kimegy percekkel a koncert-vég után, hogy a viharzó tapsokat meglobozónje.

— Talán a mai magyar zenei élet esemé- nyéről — bátorkodom a következő kérdéssel. Táviratstílusban bár, de erre már, szívesebb feleletet ad a művész:

— Neveket ugyan nem tudok mondani, mert talán az év legkevesebb idejét töltöm magyar földön, de hallottam arról, hogy a ma- gyar zenevilág horizontján több új csillag van feltünőben. Ideje is, hogy jöjjön az utánpótlás, mert bizony a jelenlegi csillagok biztos lépés- sel haladnak az öregség felé.

Azután így folytatja:

— Négy hónapi turaúton voltam Ameriká- ban, ahol most már minden esztendőben rend- szeres koncertszertartok. Az amerikai ze- neélet rendkívül fejlett és Newyorki ebben is igyekszik átvenni a vezetőpozíciót. Így renge- teg száma, igazán nagy művész fordul meg az újvilág centrumában és nem kétséges, hogy a talán most még zsenge terv, nemsokára a meg- valósulás stádiumába lép.

— Az utóbbi időben sokat koncerteztem és rövid idő leforgása alatt vagy negyvenszer ültem dobogón, közönség előtt, a zongora mel- lett. Ezenkívül igen sok apró zenei műveim

dolgozom és többet. Között egy vígoperámmal végzem az utolsó simításokat, amelynek még azonban nem tudom megmondani a címét. A premier nyáron lesz. Erdélyi turám utas ha- zatérnek, azután ősszel hajóra ülök. Amerika, sok munka, fáradtság, hazajövök, erdélyi ügy és helyik tovább és életem körbörgése.

— El vagyok ragadtatva az aradi közön- ségtől. Hálásan köszönöm az ismereit. De én is igyekszem hálaomat, köszönetemet kife- jezni a ragaszkodás és spontán kitöréseivel szemben: minden esztendőben, bárhol is hívnak Németországba, Ausztriába, külföldre, elsősorban mindig az erdélyi turant választom, hogy Arad közönségével találkozhassek. Ez nem a szokványos udvarias kijelentés, ha- nem őszinte érzések szívvallása.

Még mindezeket Dohnányi Ernő, a legna- gyobb magyar interpretator, akit a mai előadá- sában mindenkor a költői lényegét nézi, sebtí- ben elmondja, Bubik titkár féltékenyen közbe- vág, hogy a többet majd hagyjuk jóvőre és a művész inkább tegyen elég az autogramm- kérők nyomacsapatának. Amilyen nappal, mi- kor lesznek készen yeitők?!

Dohnányi Ernő, Debrecen idősebb dísz- polgára finom mosolyal bucsuzik, kezét fog és azt mondja: „A viszonylatoknál, de csakis ak- kor, ha nem kér interjút...”

És eltűnik az autogrammdörög előt Doh- nányi Ernő méltóságos ur, aki messze kikériül minden újságíró, mert szerinte interjút adni rosszabb — egy jócska koncertzongoránál...
Salgó Pál.

Ujra összeírják a beltelkeket Aradon.

Házról-házra járva jelölik ki a kisajátítandó telekrészeket.

(Arad, május 5.) Érdekes híradás érkezett az aradi városi gazdasági hivatalhoz az aradi agrárbizottságtól. A bizottság az átiratban közli, hogy a bizottság közlegi által összeállí- tott lista a hálálraitelt városi beltelkekről rendkívül hiányos, ezért kéri a gazdasági hi- vatalt, hogy a mérnöki hivattalaj karöltve csi- nálja meg az összeírást újból. A gazdasági hi- vatal most folytat tárgyalásokat a mérnöki hi- vattal az összeírási munkálatokra vonatko- zólag. A terv szerint uccaról-ucára és házról- házra járva állapítják meg a kisajátítandó bel- telkeket.

Hatot harangoztak és bevonult a tavasz Zürichbe.

Svájc népe ősi ceremóniák között végzi ki a telet. — Érdekes tavasz i ünnep Svájcban.

(Az Aradi Közlöny zürichi alkalmi tudósítójától.) Virágos május második napján, hétfőn beköszöntött Zürichben is a tavasz. Jövetelét nem jelezte napsugár, sem nyíló virág, sőt reménytelenebb és borúsabb volt az idő, mint valaha tavasszal. Semmi sem mutatott a természetben arra, hogy megszűnt a tél, mégis, akarva, nem akarva kénytelen volt mindenki észrevenni, hogy megérkezett a tavasz, mert hétfőn este ülte meg Zürich, minden valuták boldog fővárosa, az ő sajátos tavaszünnepét, a Sechseläuten-t.

A tavasz előhírnökei már vasárnap jelentkeztek. Kora délután összegyűltek a téli hangulatu tó partján. Elöl apró alakok katonás rendben felállított csoportja pattogatott indulókat erőteljes tempóban, mögöttük fenyőágakkal borított kocsin hórihorgas mammut-hóember: a Böög. (Ez a Böög tulajdonképpen hamisított hóember, mert vattából és gyapotból gyúrták össze.) A hétfői ünnepen neki szánták a legnagyobb szerepet és ezért általános figyelem kísérte, olyanannyira, hogy a nézők nagy tömege az ő közelében csoportosult. A hóember után új apró alakok következtek hosszú sorban, amelynek a vége már láthatatlan volt. Mert Sechseläuten előünnepe a gyermekeké. Több mint ezer gyermek vonult végig a város uccáin fantasztikus öltözékekbe bújtatva. A Böög kocsija körül bajazók és pierettek táncoltak, akik után zürichi színkebe öltözött gyermekcsapat haladt harmonikákkal.

Egymásután jöttek az öt világrész népviseletei, majd a céhek szimbolumaival ékesített csoportok, furulyázó középkori aprók, valamennyien zürichi kék-fehérben. Elvonultak a régi idők viseletei, svájci alabdások, puderos parókájú rococo-társaságok, majd a biedermeier csoport következett. A huszonkét kanton zászlói alatt jelentek meg a svájci viseletű csoportok, utána a tündérmesék alakjai, végül pedig virágokat ábrázoló gyermekcsereg, nyomában hatalmas virágokocsik: a tavasz szimbolumai. Hétfő délelőttje még mindig a gyermekeké volt. Tíz órakor már a „Tonhalle“ épületében gyülekezett a gyermekhad. Itt bált rendeztek a gyermekcsereg számára és a Sechseläuten reprezentatív ételével, a „Brahoursttal“ vendégelték meg őket.

Délután volt az ünnep fénypontja. A város egész lakossága az uccán hullámozott. Átörhetetlen tömegekben lepte el a főbb utvonalakat, amerre a céhek felvonulásának haladnia kellett. A forgalom természetesen szünetelt. Minden üzlet, minden iroda zárva volt ezen a délután. Ami azonban a legjellemzőbb a svájci viszonyokra: az emberek tengerében rendőrt alig lehetett látni. Az egész óriási emberáradat maga fegyelmelte magát, zavarok és rendbontás nélkül.

Öt órakor indult meg a céhek felvonulása. A tradíciókhoz ragaszkodó város máig is megőrizte a céhek ősi szervezetét. Igaz, hogy ma már a foglalkozási ágak minden fajtája képviselve van egyazon céhben, amelynek más feladata nincs is, mint hogy a Sechseläuten megünnepelje, de ezen a napon aztán alaposan beleéli magát Zürich az elmúlt idők világába. A céhek felvonulásán különbség nélkül résztvett minden rendü-rangu ember, munkás, intellektuál egyaránt. Ez a felvonulás még impozánsabb volt, mint a gyermekeké. A résztvevők és a nézők tömege nagy hatást tett. A szakácscéh jött elsőnek, kemenceformájú kocsival. A szabóktól kísért kocsin embernagyságu cérnaspulni diszelgett. A cipészet remekműve, egy szép barna csizma, zajongó gyermekekkel volt megrakva, a hajósok pedig halat dobáltak a nép közé. Persze minden céh a céhek fénykorában divatos ruhában jelent meg, saját katonai kíséretével. Az egyik csapat beduinak öltözött. Általában sok volt a középkori fegyverzetű lovas. Az ember szinte gondolkodóba esett, honnan vettek annyi lovat Zürichben, ahol alig van más jármű, mint automobil.

Hat órakor ért a menet a tópartra, ahol

magas gerendára erősítve, hatalmas máglya felett elmélkedett a Böög, mint a tél szimboluma, közeli haláláról. Amint a 6 órai harangszó elhangzott (Sechseläuten), meggyújtották a máglyát és a lovasok bevonultak a körülötte levő tágas térségre, melyet a szokásokat jól ismerő közönség szabadon hagyott. A láng a póznán felkigyózva csakhamar elérte a Böögöt és a lovasok ettől kezdődőleg az utolsó pillanatig a máglya körül száguldottak. A hóember belseje rakétákkal és patrónokkal volt megrakva, amelyek a hőségben felrobbanva, néhány perc alatt szétvetették a szegény Telet, mielőtt még a tűz teljesen végzett volna vele. Utoljára a feje robbant fel hangos dörrenéssel, a körülötte tolongó város apraja-nagyjának örömjongása közepette. Ekkor a lovasok abbahagyták a vad iramot és levonultak céheik mellé.

Hogy mennyire komolyan veszik itt ezt a

Ellentétek Averescu és Garoflid között.

A földművelésügyi miniszter éles kritikája az új vámtarifáról. — Szervezkednek a liberálisok Erdélyben.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Cuvantul híradása szerint politikai körökben élénken tárgyalják a kormány kebelében az új vámtarifa körül kibört ellentéteket, amelyek állítólag Averescu kormányelnök és Garoflid földművelésügyi miniszter között keletkeztek volna. A lap szerint az ellentétekre az szolgáltatott volna okot, hogy Garoflid az Argus című lapban igen éles kritika tárgyává tette az új vámtarifarendeleetet, amelyet tarthatatlannak jelentett ki. A cikk a minisztertanács elé került, ahol Garoflid továbbra is fenntartotta meggyőződését és — mint a lap értesült — emiatt heves összecsapás is történt a kormányelnök és a földművelésügyi miniszter között, amelynek végezetül is Averescu kijelentette volna, hogy az a miniszter, aki a kormány minden ténykedésével nem vállalja a szolidaritást, aligha maradhat meg a kormány kebelében. Politikai körökben ezért úgy tudják, hogy Garoflid ilyen körülmények között utólag

ceremóniát, bizonyítja a Neue Zürcher Zeitung alábbi közleménye a Böög kimúlásáról: „Ezuttal gyorsan végzett vele a halál. Pontosan 9 perc alatt elégett, szétszakadt, felrobbant és csak a gerenda maradt meg utána. Pont 6 órakor csapott fel a láng, 6 óra 02 perckor égett a Postament (?) és félperccel később az egész fickó. 6 óra 03: az első lángnyelv, mely a hóember kezében levő seprőt elkapja. 6 óra 04 perc: a szív és belső részek lényegesen elváltoznak, a fehér fiu megfelekedik, a pipa egészen láthatatlan; a balkar inog. 6 óra 06: ami még megmaradt, használhatatlan, kar és láb elrepül, a fej fekete dinyne. 6 óra 07-kor a megmaradt nyomorult kis rész lobogó tűzszloppá válik, amelyből 6 óra 09 percig semmi sem maradt.“

A máglya egész éjjel égett és füstölgött. A céhek céhházaikba vonultak, ahol az éj folyamán a lámpásokkal felszerelve és a Sechseläutmarsh hangjai mellett látogatásokat tettek egymásnál.

És az egész hosszú ünnepe alatt — halld, ó olvasó — egyetlen balesetet sem jelentettek a rendőrségnek.

vagy azonosítja magát a rendelettel, vagy pedig rövidesen beadja lemondását. Miután azonban — írja a Cuvantul — Garoflid súlyos kijelentéseit most már semmi körülmények között nem vonhatja vissza, bizonyára számolni fog a helyzettel és önként távozik a kormányból, ami különben már régebbi elhatározása a földművelésügyi miniszternek.

A kamara folyosóján ma élénk beszélgetés tárgyát képezte a liberálisok újabb erdélyi szervezkedése. Egyesek szerint Bratianu Ionel az erdélyi szervezés vezetésével Lapedatu Sándort bizta meg, aki tegnap Brasovban tartott nagygyűlést. A nagygyűlésen lelkészi szimpátia nyilvánult meg a liberális párt mellett s ezuttal Lapedatunak sikerült elérni azt is, hogy a brasovi csoport kibékült vezetőségével, amely ellen eddig állandóan panaszt hallottak a brasovi liberálisok. Lapedatu a közeli napokban Clujra hívott össze nagygyűlést.

Elitették az utalványhamisító aradi postatisztet

Az aradi állomási posta megkárosítói az aradi törvényszék előtt.

(Arad, május 5.) Az aradi törvényszék Orezeanu—Moldovan tanácsa ma ítélték a töbrendbeli postautalványhamisítással vádolt Brebán Áron volt aradi postahivatalnok és Oanea Sever volt polgári rendőr bűnperében. Bizonyára emlékezetben vannak még azok a sorozatos visszaélések, amelyek a pályaudvari 2. számú postahivatalnál történtek s amelyeknek — mint a vizsgálat megállapította — Brebán postatiszt volt az értelmi szerzője. Brebán ugyanis nagyobb haszon reményében szövetkezett Oanea Sever polgári rendőrrel, aki a bűncselekmények idején a pályaudvari kirendeltség szolgálatában állott s aztán ketten megkísérelték a hamisítást. Elsőnek egy aradi bank címére érkezett és már kifizetett postautalványt hamisítottak meg, úgy, hogy az összeghez hozzáírtak még két nullát és ismét leszámítottatták. A pénzért aztán Oanea jelentkezett és ugyancsak ő vette fel egy aradi üveg- és porcellánkereskedő címére érkezett és a pályaudvari postánál meghamisított postautalvány összegét is. A primitív módon elkövetett hamisítások azonban annyira feltűnőek voltak, hogy azok későbbi átvizsgálása után a felettes hatóságok nyomában megállapították a hamisítást. Az ügyben bevezetett kutatások azonban hosszabb ideig meddők maradtak, míg aztán lanco Traian rendőrségi igazgató vette kezébe az ügyet, aki rövidesen meglepő eredményt ért el. A nyomozás és kihallgatások alkalmával ugyanis egy postás emlékezett arra az egyénre, aki másodizben vette fel az egyik utalványon feltüntetett összeget. A személyleírás Oanea polgári rendőrré illett, akit a véletlen épen a postahivatal előtt vitte el. Nyomban behívták a amikor Oanea látta, hogy

tagadása hasztalan lenne, mindent bevallott. Érdekes azonban, hogy Brebán társát is meglőpta, amennyiben egy ízben Sipos Péter ugyancsak polgári rendőrt kérte fel arra, hogy egy hamisított utalványt beváltson. Sipos gyantlanul eleget tett Brebán felkérésének s az összeget el is juttatta Brebánhoz, aki ekkor azt mondotta neki, hogy egy rokonáé az összeg, de ő mint postatiszt nem vállalhatott magára ilyen szivességet.

A vakmerő hamisítások ügyében ma tartott főtárgyalást az aradi törvényszék s miután a vád beigazolást nyert, Brebán Áront hét havi, Oanea Severt tizenöt napi elzárásra ítélté, míg Sipos Pétert felmentette az aradi törvényszék.

A kereskedőnek

saját érdekében az a kötelessége, hogy a kapcsot üzlete és a vevő között állandóan fenntartsa. Erre a legalkalmasabb a hirdetés. A kereskedő az összeköttetést üzlete és közönség között a reklám útján érheti el. Ha a kereskedő azt akarja, hogy a neve a közönség minden rétegében forogjon, úgy hirdessen az „ARADI KÖZLÖNY“-ben.

Művészet.

* Az aradi városi színház e heti műsora a következő. Pénteken: Nótás kapitány, operett (Uj betanulásban. A. bérlet). Szombat délután: Második nászéjszaka, bohózat. (Fél helyárak). Este: Nótás kapitány, operett. (Uj betanulásban. B. bérlet.) Éjszaka 11 órakor: Solti Hermin fellépte. A férfi vadászni jár, bohózat. Vasárnap délután 3 órakor: Csókról-csókra, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 6 órakor: Solti Hermin fellépte. Dr. Szabó Juci, vígjáték. (Rendes helyárak.). Este 9 órakor: Nótás kapitány, operett. (Uj betanulásban. C. bérlet.)

* Tanulmányi szemle az aradi színházban. Tegnap délután Gradinariu Emil timisoarai városi kulturatanácsnok, Dragoi Sabin timisoarai zeneiskolai igazgató és Suci timisoarai városi mérnök Aradon jártak és megtekintették az aradi színház színpadi beosztását, a zsinórpadi működését és a függönyök elhelyezését. Az aradi szemle kedvező eredményének esetén a timisoarai új színház berendezését az aradi mintára csinálják meg.

* Az aradi színtársulat sikere Timisoarán. A régi, meleg színházi esték varázsa költözött be két napra Thália timisoarai hajlékába. Szendrey Mihály aradi színgazgató társulatának operett-együttese vendégszerepelt tegnap és ma Timisoarán. A legelősebb siker jegyében kezdte meg a vendéjátékot tegnap az aradi színtársulat és a közönség ragaszkodó szeretete a mai bucsujáték alkalmával még tüntetőbb lelkesedéssel és viharos tapsokkal honorálta az aradi színészek művészetét. Mindkét napon az Aradon is szép sikert aratott Barte-Ivaln operettet: a Csókról-csókra-t adták elő. Betegh Béby, Kerész Mancsi, L. Kiss Mariška, László Andor, Borovszky Oszkár, Szendrey Misi, továbbá Örvössy Géza és E. Károly Klári összjátéka pompásan érvényesült. A zenekar minden elismerést érdemlő munkájáért Gellért Pál az érdem, a rendezés ezutal is Hetényi D. Elemér mintaszerű munkája volt. A közönség hálás tapsai azt bizonyítják, hogy Szendrey Mihály és társulata mindenkor szívesen látott vendég Timisoara falai között. (=)

* Dohnányi-Teimányi második hangversenye május 8. Oly páratlan lelkesedéssel ünnepelték Arad zeneértő közönsége a két világhírű művészt, hogy alkalmat akarnak adni azoknak is, kik erre a hangversenyre nem kaptak jegyet, meghallgassák őket, hogy vasárnap még egy hangversenyt adnak teljesen új műsorról és népszerű helyárakkal. Az új műsoron Bach, Beethoven, Brahms és Mozart remekel szerepelnek.

* Az aradi színházi iroda hírei. Solti Hermin mindenki meg fogja hallgatni, aki szereti a pajkos, szellemes, az aktuális életből merített kuplékat. Ezeknek Solti Hermin utólráhetetlen interpretációja. Nem is csoda, ha Budapest közönsége dédelgetett kedvencévé fogadta a divát, akit az aradiak is meg fognak kedvelni. Első fellépése a szombat éjszakai előadáson lesz, amelyet csak felelőttek nézhetnek meg, hiszen a Férfi vadászni jár című pikáns francia bohózatot játsszák. Vasárnap délután 6 órakor már mindenki megnézheti Solti Hermin, aki a Dr. Szabó Juci előadása keretében új kuplékat ad elő. — A Nótás kapitány pénteken új diadalmasan vonul be az aradi színházba. A pénteki előadáson a következő szereposztás: Hohenau gróf — Havassy Mimi, Salvator herceg — Győző Alfréd, Szentmarjay ezredes — Oksz Lajos, Vári Tóth István kapitány — László Andor, Boriska kántinostály — Kerész Mancsi, Miska közkatona — Ifj. Szendrey Mihály, Örmester — Kun Dezső, Bódy gróf — Örvössy Géza, Bébi grófnő — Szentgyörgyi Mária. Szombaton a második előadáson a szereposztás megváltozik, amennyiben Hohenau grófnőt Farkas Lili és Vári Tóth kapitányt Borovszky Oszkár játssza. Vasárnap este 9 órakor harmadszor van műsoron rendes bérletben a Nótás kapitány. — A Csókról-csókra, a legutolsó nagysikerű operett-újítás vasárnap délután 3 órai kezdettel megkezdelt helyárakkal kerül színpadra.

Pápai áldás Bjelik püspöknek.

Aggodalom kíséri a püspök súlyos betegségét.

(Az Aradi Közlöny gradaai tudósítójától.) Dr. Bjelik Imre püspök, apostoli kormányzó állapota változatlanul súlyos. A nagybeteg püspök kezelő orvosai a késő délutáni órákban újabb érvágást eszközöltek s a műtét beavatkozása annyit eredményezett is, hogy a püspök az éjszakát nyugodtabban töltötte. Tegnap délelőtt megérkezett Nagyváradra dr. Hatiegan Gyula olui (kolozsvári) orvosprofesszor, aki másfél óráig konzultált a püspök kezelőorvosával. A konziliumból a következő jelentést adta ki:

— Megállapítást nyert, hogy a beteg püspöknek súlyosabb természetű agyvérzése van. A püspök állapota súlyos, de nem reménytelen.

A püspök környezetéből nyert értesülés szerint a püspök közérzete a tegnaphoz képest rosszabbodott, amennyiben a főpap teljesen apatikus, nem beszél semmit és egész napi

élelem, amit magához vett, egy fél pohár kávé volt.

A pápa Gasparri hiboros utján ma a következő sürgönyt küldötte a nagybeteg Bjelik püspöknek:

A Szent Atyát fájdalmasan érinti Monsignor Bjelik püspök betegségének híre és legjobb prelatúsat speciális apostoli áldásban részesíti.

Gasparri.

Dolci, bucaresti-i pápai nuncijs sürgönye pedig így hangzik:

Szomorodott szívvel értesültem a szeretett és nagyrabecsült püspök betegségéről, sürgönyöztem Rómába a Szent Atya áldásáért.

Dolci.

Ujában érkezett jelentések szerint a nagybeteg püspök állapota olyan, hogy a rezidencián minden lehetőségre elkészültek.

Harminc millárdos kölcsönt ajánlanak Romániának.

Bucuresti is új kölcsönajánlatot kapott.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az Argus jelentése szerint az amszterdami Allgeene Handelsblad című lap közli, hogy egy francia-holland-svájci konzorcium harminc millárdos kölcsönajánlatot tett Romániának tíz évre. Ennek az összegnek harmadrészét a párisi kibocsátású román kölcsönök konszolidálására fordítanák. Öt millárd, tehát a kölcsön hatodrésze pedig

a svájci kézben levő román bonok szelvényeinek biztosítását szolgálná.

A főváros tanácsa szintén újabb kölcsönajánlatot kapott a londoni Investment banktól, amely két és fél millió font készpénzkölcsönt ajánl két és fél százalékos kamat mellett 78-as kibocsátású árfolyamon, harminc évi amortizációra. Az első részlet öt év múlva volna visszafizetendő.

Hamiskártyások az arad-timisoarai vonaton.

Két hölgy kifosztott egy Timisoarára utazó aradi társaságot.

(Arad, május 5.) Az arad-timisoarai vonat egyik másodosztályú kocsiában tegnap délután egy elegáns öltözött férfi és egy nő vakmerő módon kifosztott egy utazó aradi társaságot. Az előkelő úriak látszó férfi, amikor Aradról elindult a vonat, azonnal kártyázni kezdett a társaságában levő hölgyvel. A fiúkében két aradi kereskedő, egy ügyvéd felesége és még egy eddig ismeretlen hölgy ült. Rövid idő múlva a kedélyes kártyázók ismeretséget kötöttek az aradi társasággal és kártyapartira invitálták meg őket. Először a két kereskedő, majd a társaság hölgytagjai is kártyázni kezdtek az elegáns ismeretlenekkel. A két ismeretlen hölgy állandóan nyert, ami felkelt az egyik kereskedőnek. Figyelmű kezdte a társaságot és észrevette, hogy az elegáns úri titokban kártyalapot nyújt át a két mellette ülő hölgynek. Egy ideig szemmel tartotta az ismeretleneket és amikor kétségtelenül beigazolódott, hogy hamiskártyások bandájába kerültek, hirtelen felállott és leleplezte a társaságot.

Ezen Vingáról indult el abban a pillanatban a vonat. Az ismeretlen ur erőlyesen tiltakozott a vád ellen, a kereskedő ezzel szemben azt követelte, hogy a hamiskártyázással elnyert pénzeket szolgáltatassák vissza. A legközelebbi állomásnál a hamiskártyás férfi le akart szállni a vonatról, a két kereskedő azonban ebben megakadályozta. Emre a hamiskártyás kijelentette, hogy háromezer lejt hajlandó visszaadni. A kifosztottak elfogadták a felajánlott összeget, holott több mint ötezer lejt vesztettek, de elhatározták, hogy Timisoarán ennek dacára is átadják a hamiskártyás bandát a rendőrségnek. A két ismeretlen hölgy azonban Szentandrason kiszállt a vonatról; a férfi pedig a timisoarai pályaudvaron, közvetlenül a vonat megállása előtt ugrott ki a kocsiból. Az utasok a vonaton garázdálkodó hamiskártyásokról jelentést tettek a timisoarai vasúti rendőrségnek, amely bevezette a nyomozást a titokzatos társaság kézrekerítése érdekében.

A titokzatos papagály-halál

Érdekes kártérítési pör az aradi járásbíró előtt.

(Arad, május 5.) Arany János már évtizedekkel ezelőtt megírta a fülemüleperről szóló verses tudósítását, azonban sokkal érdekesebb fejleményekkel kecsegtet az a madárpör, amely most indult meg az aradi járásbíró előtt. Már csak azért is, mert a bíróságnál ma modernebbül kezelik az ügyeket s a bíró ezutal nem fogja azzal kettévágni a gordiusi csomót, hogy a madár — kinek is dalolt.

A Numa Pompiliu (Kasza) uccában lakik egy Braziliából évekkal ezelőtt hazatért háztulajdonos, aki még Braziliából hozott haza magának egy szép papagályt. A háztulajdonos heves harcban áll egyik lakójával, aki a meleg idő beálltával bosszankodva, konstátálta, hogy valahányszor az udvaron megjelenik, az udvaron nyaraló kalickabazárt papagály ezt rikácsolta feléje:

— Csirkefogó! Semmiházi! Ingyenélő!

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy a nagyszerű hanganyaggal rendelkező papagály váratlanul jobblétre szenderült. S ekkor tört ki a háborúság; a háztulajdonos ugyan is azt állítja, hogy a papagályt a lakó mérgezte volna meg. Állításának megerősítésére

kártérítési pert indított a lakó ellen, azzal az indokolással, hogy a papagályért Braziliában 50.000 lejnek megfelelő összeget fizetett ki. A kiünnös kártérítési perben most majd a bíróság mondja ki a döntő szót s itt akarja bizonyítani a papagály lesújtott egykori tulajdonosnője a „büntényt.” Lehet, hogy az áldozat felboncolását is kérni fogja a háztulajdonos, aki csekély 50 darab ezrest követel a kimúlt, nagyszerű hangu brazilai papagályért.

METROPOLIS.

II. rész ma, pénteken az Apollóban

I. rész: 7-én, szombaton II. rész: 8-án, vasárnap

Az előadások 1/5, 6, 7, 8 és 9-kor kezdődnek

— Védekezés a lira javulása ellen. Rómából jelentik: A fiascistapárt Mussolini elnöklété alatt több javaslatot dolgozott ki, amelyekkel a kormány a lira nagy javulása folytán előállított gazdasági krízist akarja ellentézni. Ma után foglalkozik a minisztertanács a kérdéssel.

„Was macht der Maier“ és más kottajelölések Sándor Ferencnél Arad.

A párisi pillangó leszállt Aradon.

A gondolatolvasó csodalepke sátorot ütött a Strada Metianu (Forray-uccában) — Kulisszán innen — kulisszán túl. — Beszélgetés a pillangótestű és Napoleon-fejű házasúrral, akik még Conan Doylet is megfőzték.

(Arad, május 5). A párisi pillangó leszállt Aradon a Forray-ucca elején levő udvarba, egy sátor alá és mint „a világ legszebb illúziója” ejti bámulatba azokat, akik még ezek után is képesek csodálkozni. A sátor előtt hívogató feliratok: „Missis Maud, a pillangótestű női fej. Él, eleven, léleklök, beszél mindenkivel. látja az ön gondolatát”. „A memotechnika csodája, megmondja zsebének tartalmát, születési évét, hónapját s már a belépésnél nevének szólítja önt”.

Alig van ember, aki a Forray-uccában ellent tudna állni e csábszavaknak. Mindenki „megnézi magának” ezt a pillangó testű hölgyet, aki látja a gondolatot és első blikkre megmondja a belépő nevét. Csakhamar én is ott szorongok a sátorban, amely gyorsan megtelik kíváncsiakkal. Elegáns hölgyek, bémész cselédek, izgatott diákok, a külvárosi jósnők egész klientúrája, skeptikus kereskedők, meg olvasók, akik szeretnek minden „heccnél” jelenlenni: ez a párisi pillangó közönsége. Egy harsány hangú ur, aki meglepően hasonlít Napoleonra, hirtelen szétrántja a fekete függönyt és óh csodák csodája... Szép, szőke női fej lebeg egy lépcsőzet fölött, a fej nem folytatódik nyakban, mint a többi rendes fejek, hanem sokszínű pillangóban végződik, amely mozdulatlanul mereng a lépcső fölött.

— Jó estét — mondja a női fej kedvesen, magyarul.

És megkezdődik az előadás. A kissé molett Napoleon szédületes gyorsasággal beszél:

— Hölgyeim és uraim! A mi mutatóványunk nem a csodán alapszik, hanem a tudományon. A gondolatolvasás ma már fejlett ága az okkultista tudományoknak és az illúziókeltés olyan művészet, a mi csak keveseknek adatik meg. Missis Maudnak nem csak feje van, hanem: éppoly meg vannak a kapcsoló részei, mint önöknek. Ezt a szerkezetet, amely csodálatba ejti önöket, én konstruáltam és egyedülálló a világon. Maud előtt nincs titok, mindent tud és mindent megmond.

Egy kétkedően mosolygó fiatalemberhez lép:

— Pardon, uram — kiveszi a tárcáját a zsebéből és hangosabban szól. — Mond meg nekem Maud, mi van a kezében.

— Tárca — mondja a pillangó lehuny szemmel.

— Mi van a tárcában? — kérdi Napoleon: egymásután szedi elő a bőrtárca tartalmát:

- Mi ez?
- Igazolvány.
- Milyen névre?
- Keller Lajos.
- A száma?
- 3452.
- Hát ez mi?
- Levél.
- Kinek van címezve?
- Barna Ilonka kisasszonynak.
- Mi van még itt?
- Pénz, huszlejes.
- A sorszáma?
- D. 6170.

Mindenki el van ájulva a csodálkozástól: — Megfoghatatlan! Ilyet még nem láttam!

Szédületes!

Ilyen szavak röpködnek a sátorban. A köpcös kis Napoleon tovább gurul és hadar. Missis Maud, a pillangótestű Illuzió szenvtelen arccal monoton hangon, pontosan és hibátlanul válaszol a gyorsan pergő kérdésekre. A jó emberek egymásra bámulnak, nem értik a dolgot, valami boszorkányságot sejtnek, de senki nem mer szólni, mert lát mit is mondhatna. Kiszédülnek a sátorból.

Ezt tapasztaltam, mint közönség. Az újságról azonban a kulissza másik oldalára is kíváncsi és pár pillanat múlva már a függöny mögött csevegtem Napoleonmal a párisi pillangóval, akit polgári néven Delchi Bétiánának hívnak, jó husban levő, még mindig szépasszony és nagyon jól ismerem őket még Budapestről, Kassáról, Ungvárról és Nagyváradról. A köpcös kis Napoleon Kelet-Európa kedves „Béla bácsija”, a mindig jó kedélyű, „hochem” váradi srác, a Dolch Béla, aki élelmes, jószívű, okos, ravasz és törhetetlen energiája bohém. Bejárta a félvilágot, rengeteg sikere, sok pénze volt már és most szegény ember, éppen ma lett 40 esztendő és a Forray-uccai sátorban könyves szemekkel mondja nekem:

— Két esztendőn belül egyik csapás a másik után érte a szívünket. Meghalt a négy és fél esztendő fia csánk, elhaltak a szüleim, halálos szerencsétlenség érte a feleségem bátyját. Hetekig buskormor voltam, egy szavamat sem lehetett hallani... de sokat kibír egy ember. Ma már a régi Béla bácsi vagyok megint. Most jövünk Amerikából. Tyűh! Ha láttad volna! Azok értenek a reklámhoz igazán! Mit mondjak? Magát Conan Doylet, a fő-okkultistát is megfőztük. El volt ragadtatva. De az impresszáriónk becsapott, a gazember. Száz-ezreket kerestünk — neki. Nekiünk sem sikerült.

Rezignáltan dobta bele a kezét a levegőbe. Odakiált a sátor előtt egy kis zaj támadt. Egy szemüveges kínai „gyöngyhalász” vitázott a pénztárnál, de senki sem értette, mit akar. Béla bácsi rögtön a helyzet magaslatán volt.

Ma írják alá a konkordátumot.

A minisztertanács felhatalmazást adott Goldis miniszternek az aláírásra.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A tegnap délutáni minisztertanácsban Averescu miniszterelnök ismertette a Rómában tartózkodó Goldis kultuszminiszter jelentését a konkordátum ügyének állásáról. Goldis azt írja, hogy a Vatikán engedett álláspontjából és nagyrészt elfogadta a román kormány kívánságait, semmi sem állja tehát útját annak, hogy a konkordátumot aláírják. Kéri a kormányt, adja hozzájárulását az aláíráshoz. Goldis jelentését heves vita követte. Néhány miniszter azt vélte, hogy előbb a kul-

Odafordult a kínaihoz és gyorsan, folyékonyan mondta:

— Ko-yen-tu-csu-king-hau-cso-kan-hu-to-cso-hai-ten?

A sárga kereskedő barátságosan ügyelt fel az ismerős hangra, látszott rajta, hogy erőlködik, de nem nagyon értette Béla bácsi mondkáját, amely hatalmas bőbeszédűséggel folyt tovább. A kínai pislogott, mosolygott, zavartan köhögött, majd tört németiséggel kijelentette, hogy sajnos, Béla bácsi mandzsuri tájszóval beszél a kínai nyelvet, amit ő nem nagyon ért, de azért tudja, mit akar mondani és nagyon köszöni a szíves meghívást.

És már be is surrant a sátorba. Jegy nélkül. Ez egyszer Béla bácsi maradt alul a ravasz kínaival szemben. Nagyon jót neveltünk. Két-perc múlva már komolyan, kissé rekedten hangzott a sátorból Béla bácsi szónoklata:

— Hölgyeim és uraim!... A kínai jutott eszembe. Megjárta szegény, mert most meg ő nem ért a dologból egy szót sem. Hiába volt ravasz.

Gárdos Sándor.

Rendőrfelügyelet alatti a szovjetdelegáció Genfben.

Elsimult incidens a világgazdasági konferencián.

(Az Aradi Közlöny genfi tudósítójától.) A nemzetközi világgazdasági konferencia programján a dunai hajózás is szerepel, meg akarják szüntetni azokat a korlátozásokat, amelyek egyes országok a dunai hajózás terén életbeléptettek. Theunis külügyminiszter megnyitó beszéde után Cassel egyetemi tanár, az ismert svéd nemzetgazdász a gazdasági lesterelést követelte, amelynek eszköze a szabadkereskedelem.

Érdekes, hogy az orosz kiküldöttek is teljes számban megérkeztek, azonban már megérkezésük alkalmával megtörtént az első né-

zeteltérés. A rendőrség ugyanis túlzott rendszabályokat léptetett életbe a delegátusok megvédésére, minden orosz delegátust, akár auton megy, akár gyalog, egy rendőrtisztviselő kísért. Az oroszok ezt kellemetlennek találták és Drummondtól a Népszövetség titkárától kérték az őrizet mérséklését. Mivel Drummond nem teljesítette azonnal a kérést, ott akarták hagyni a konferenciát. Ma délutánra azonban a Drummondtól folytatott tárgyalások után az oroszok mégis megjelentek a konferencián és kijelentették, hogy a túlságos őrizet ügybeni nézeteltérés elsimult.

Agyonlőtték Niculita alvezéreit is.

A haramiák szökést kíséreltek meg. — A harcban egy csendőr is életét vesztette.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Niculita Simion és Chirileanu Nicolea rablókat, akiket a Targu-Neamt melletti Bleda erdőben fogtak el, tegnap erős fedezet mellett Piatra Neamtba szállították. A

rablók utközben Cracona erdő mellett szökést kíséreltek meg, mire mindkettőjüket agyonlőtték. Crezu csendőr, aki a Chirileanuvál vívott harcban súlyos sebet kapott, a piatrai kórházban ma meghalt.

Kegyelem

egy bécsi gyárigazgatónak.

Az osztrák köztársaság elnöke elengedte a kenyérdrágítással vádolt direktor büntetését.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Az osztrák köztársaság elnöke Arthur Friednek, az Anker-kenyérgyár három hónapi súlyos börtönrre ítélt igazgatójának büntetését 3 évi próbaidőre felfüggesztette, pénzbüntetését pedig 2.400.000 schillingről 1.000.000 schillingre szállította le. Az elnök eme kegyelmi tényével befejezést nyert az Anker-kenyérgyár ismeretes bűnyügye, amely annak idején európai szenzáció volt. 1925. tavaszán az üzorabiróság árdrágítás büntette miatt 8 havi súlyos börtönrre és 100 milliórd korona pénzbüntetésre ítélte Arthur Friedet, az Anker-kenyérgyár igazgatóját. A nyolc napig tartó tárgyaláson ugyanis a bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy Bécs kritikus napjaiban a kenyérgyár 500 koronát keresett tisztán egy kenyéren, ezenkívül pedig a fehér lisztfel való ma-

nipulációkkal is illegitim haszonhoz jutott. Mindezekről pedig tudomása volt Fried igazgatónak is. Az ítélet ellen Fried felebbezett. A védelem kimutatta, hogy a kenyérgyár csupán piaci árakat követelt a kenyérről és Fried csak szigorú kereskedelmi elvek alapján cselekedett, amiért még nem lehet senkit sem elítélni.

1925. novemberében tárgyalta a felebbezés folytán a legfelsőbb törvényszék az ügyet és Friedet már csak az árdrágítás vétségében találta bűnösnek és ezért — megváltoztatva az üzorabiróság ítéletét — három havi súlyos börtönrre és 24 milliórd korona pénzbüntetésre ítélte. Ekkor azonban Ausztria egész ipari és kereskedővilága élénk kritika tárgyává tette az ítéletet, állást foglalt az elavult árdrágítási törvény ellen, amelynek alapján Friedet elítélték, a védők pedig kegyelmi kérvénnyel fordultak a köztársasági elnökhöz. A kegyelmi kérvény egész mostanáig elintézetlenül hevert az elnök asztalán, míg most aztán az elnök teljesítette részben a kérvényben foglaltakat. A köztársasági elnök kegyelmi aktsza az egész országban nagy megnyugvást keltett.

H I R E K.

Aiszervezik a Magyar Pártot.

Elkészült az új szervezeti szabályzat. (Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának telefonjelentése.) Az Országos Magyar Pártnak ama bizottsága, amelyet a szervezeti szabályok elkészítésével bíztak meg, ma délelőtt 10 órakor kezdte meg tanácskozásait Clujon gróf Bethlen György elnök vezetése mellett. A tanácskozáson résztvett Inczedy-Joksmann Ödön II. v. alelnök, Sándor József szenátor, dr. Krenner Miklós Aradról, Balogh Artúr szenátor, dr. Várady Aurél és dr. Deák Gyula főtitkár. A szervezeti szabályzat egyes szakaszait pontonként és részletesen tárgyalták meg. Este 6 órakor véget ért a tanácskozás, amiről a párt kommunikét adott ki, amely arról számol be, hogy a párt új szervezeti szabályait megszerkesztette. A tervezetet megküldik az összes tagozatoknak, amelyek 3 hónap alatt beadhatják esetleges módosító javaslataikat. Ekkor aztán a bizottság újabb ülést tart és véglegesen megállapítja a szervezeti szabályokat.

A magyar párt parlamenti csoportja a napokban Clujon összeül és ez alkalommal a tagok beszámolnak munkásságukról.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet közlése szerint bizonytalan, de inkább száraz idő várható, hőemelkedéssel.

— A királyné Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Mária királyné szombaton érkezik a fővárosba, a május 10-iki ünnepeken való részvétel céljából.

— Sándor szerb király Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Sándor jugoszláv király hétfőn valószínűleg Bucurestibe érkezik, hogy részt vegyen a május 10-én Bucurestiben tartandó román-jugoszláv futballmérkőzésen, amely az általa adományozott „Sándor serleg”-ért kerül előtérbe.

— Averescu a királynál. Bucurestiből táviratozzák: Averescu kormányelnök ma délután kihallgatáson jelent meg Őfelsége előtt. A kormányelnök előterjesztette a május 10-iki ünnepség programját, amit az uralkodó elfogadott és aláírt.

— Mitilneu a kisantant konferencián. Bucurestiből jelentik: Mitilneu külügyminiszter május 11-én utazik Csehszlovákiába, hogy résztvegyen a kisantant konferenciáján, amely 13-án, pénteken kezdődik.

— A keresztény liga vasárnapi kongresszusa. Bucurestiből jelentik: A keresztény liga vasárnapi kongresszusa alkalmából a kormány széleskörű óvintézkedéseket tesz a rend fenntartása érdekében.

— Manolescu hazatér. Bucurestiből jelentik: Manolescu pénzügyi államtitkár közölte a kormánnyal, hogy szombaton érkezik haza a fővárosba.

— Felhívás a tartalékos tisztekhez. Arad helyőrségparancsnoksága felhívja az összes tartalékos tiszteket, hogy május 10-én délelőtt 10 órakor a gör. kel. katedrálisban tartandó Te Deumon, valamint az utána következő diszfelvonuláson teljes számban vegyenek részt.

— Stefanut főjegyző véglegesítése. Május 13-án tárgyalja a bucaresti-i legfelsőbb semmitőszék Stefanut Sabin városi főjegyző beosztási ügyét. Mint ismeretes, 1926. január elsején, a szolgálatok megállapításánál táblát terjesztett fel a város akkori vezetősége a minisztériumhoz, amelyben úgy tüntette fel Stefanut Sabin főjegyzőt, mint aki nincsen véglegesítve, minthogy megfelelő szolgálati ideje nincsen és így nem lehet szolgálati főnök. Ezt Stefanut megfélembrezte a táblához, amely helyt adott a keresetének. A város viszont megfélembrezte a táblai döntést a legfelsőbb semmitőszékhez, amely május 13-án tárgyalja le az ügyet.

— A Missisipi új veszedelme. Newyorkból jelentik: A Missisipi áradása egyre veszélyesebbé válik. Milliken közelében újabb gátszakadás történt és a közelben fekvő 48 községet repülőgépről kellett figyelmeztetni a veszélyekre. A gátakra fegyvereket is kivezényeltek és megfeszített erővel folyik a munka. A menekültek táborában tüszű pusztít.

Összehívták a parlament rendkívüli ülészakát

Királyi kézirat a hivatalos lapban. — Hare a tisztviselői fizetés-rendezések körül.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A hivatalos lapban ma jelent meg a parlament rendkívüli ülészakára szóló legelső megülvás. Az erről szóló királyi kézirat a következőképp hangzik: Mi, I. Ferdinánd, Isten kegyelméből és a nép akaratából Románia királya, kormányunk elnökének a minisztertanács vonatkozó 3328—1927. számú határozatából tett előterjesztésére, nemkülönben az 1927. április 30-án tartott minisztertanács 1088. számú jegyzőkönyvi határozat, valamint az alkotmány 90. szakasza alapján elrendeljük:

Art. 1. A törvényhozás 1926—1927. évi rendkívüli ülészakájának május 10-ére való összehívását.

Art. 2. Ezen határozat végrehajtásával a miniszterelnök bízott meg. Bucuresti, 1927. május 4. Ferdinand, s. k. Miniszterelnök és pénzügyminiszter: Averescu, s. k.

Mint a Cuvantul értesül, a kormány a rendkívüli ülészaká tartama alatt elsőnek a köztisztviselői fizetések rendezéséről szóló javaslatot viszi a törvényhozás elé. A lap szerint a fizetésrendezés kérdését az alkotmány 10-ik szakaszának értelmében oldandák meg és pedig olyanformán, hogy az alsóbb fizetési osztályok nagyobb, a magasabb fizetési osztályok viszont kisebbmértvű emelésben részesüljenek. A javaslatnak ez a szakasza azon-

ban még nem végleges és mint a Cuvantul értesül, a kormány a közeli napokban ismét meghallgatja a tisztviselők előterjesztését a kérdésben.

A lap más oldalról szerzett értesülései szerint viszont az a terv is felmerült, hogy a fizetésrendezés javaslatának letárgyalását az őszi ülészakára halasszák, mert a törvényelőkészítő bizottság véleménye szerint az előirányzott költségvetés átlépése esetleg súlyos válságba hozná a kormányt. Érdekes azonban, hogy éppen az ellenzék az, amely a leghatározottabban állást foglalt a javaslatnak a rendkívüli ülészakon való letárgyalása ellen. Az ellenzék ilyen intervenciójára azonban — írják a kormánylapok — semmi szükség nincs, mert a javaslat minden valószínűség szerint már a közeli napokban a parlament elé kerül és az ősze való kitolás hírének portálása csak az ellenzék egy fogása akart lenni. Ebből az alkalomból a lapok felemlítik, hogy erre ugyan még a husvéti ünnepek előtt történt ugyan megállapodás Averescu és Bratianu Ionel között, a közben változott viszonyokra való tekintettel azonban a kormányelnök véglegesen döntött már afelől, hogy a köztisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslatot a rendkívüli ülészaká tartama alatt a parlament elé viszi.

Az orosz szovjet lázadástól fél.

Ostromállapotot rendeltek el Ukrajnában.

Chisinauból jelentik: Ma több ukrainai szökött tisztt érkezett Chisinauba. A tisztek elmondották, hogy a vörös hadseregben lehetetlen állapotok uralkodnak úgy, hogy a tisztek egymásután szöknek át a szomszédos államokba. A bolsevista hadsereg — mondják — szökött tisztek — a kínai háború és az angol-orosz kérdésben két részre oszlott s egyik párt

üldözi a másikat. Emiatt a fegyelem ugyszólván teljesen felbomlott. Különösen Ukrajnában súlyosak az állapotok, mert a kis állam tele van a román határ felé menekülő katonaszökevényekkel, akik fosztogatnak. A moszkvai népbiztonság egész Ukrajna területére szigorított ostromállapotot rendelt el, mert felkeléstől tartanak.

— A magyar kormányzó díszdoktorsága. Budapestről jelentik: A debreceni egyetem Horthy Miklós magyar kormányzónak a díszdoktori címet adományozta, s legközelebb ünnepélyesen felavatja.

— Románia három személyszállító hajót rendel. Bucurestiből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium hajózási osztályának igazgatósága elhatározta, hogy a külföldön három személyszállító hajót és öt nagy tehergőzöst rendel. Öt nagy külföldi hajógyár tett ajánlatot az építésre és elküldte megbízottait a verseny tárgyalásra, amely május 16-án lesz a közlekedésügyi miniszter elnöke alatt.

— Magyar operaénekesek Clujon. Clujról jelentik: A cluji román opera igazgatója, Massini, kijelentette tudósítónknak, hogy a legközelebbi napokban érintkezésbe lép a budapesti Opera igazgatóságával, több neves budapesti operaénekes felleltetése céljából. Ezenkívül a budapesti Opera karmestere több előadásban dirigálnak a zenekart. A vendégszerepléseket Massini a szeptemberben kezdődő őszi szüzara tervezi. Az a meggyőződése, hogy a vendégszereplések nemcsak az itteni zenei életnek lesznek kimagasló eseményei, hanem azok a román-magyar közlekedést is lényegesen előmozdítják.

— A népszámlálási ívek benyújtása. A népszámlálási ívek benyújtásának határideje miniszteri rendelet értelmében holnap lejár. Az aradi államrendőrség figyelmezteti azokat, akik népszámlálási ívet a mai napig nem nyújtották be, holnap délelőtt tíz óráig feltétlenül szolgáltatassák át a rendőrségnek, mert holnap lezárják az ívek elfogadását és mindazok ellen, akik nem tették eléget a népszámlálási kötelezettségüknek, megindul a szigorú eljárás.

— Lopásért akasztófa. Székesfehérvárról jelentik: Izgalmas jelenetet rendezett ma egy 4 és fél évre elítélt betörő. Blazovics Istvánt betöréses lopásért 4 és fél évre ítélték, mire a vádlott kijelentette, hogy akasztófaért felelőbe. Az elnök rászólt, hogy ne tréfálgon, a vádlott azonban megismételte, hogy halálbüntetésért felelőbe.

— Magyar hajóvállalat Fiumében. Budapestről jelentik: A Pester Lloyd szerint, a kormány elhatározta, hogy magyar tengeri hajóvállalatot létesít Fiumében és rendszeres forgalmat tart fenn a Földközi tenger és a Keleti tengeri kikötőkkel, amelyek a magyar kivitel bázisai. A fiumei magyar hajóstársaság ügyében a kereskedelemügyi miniszter megbízásából Wimmersperg államtitkár folytat tárgyalásokat. Több külföldi társaság ajánlatot tett hajók forgalombahelyezésére a Keleti tengeri magyar forgalom lebonyolítására. Többek között egy angol hajóstársaság is felajánlotta, hogy üzembe helyez hajójaratokat.

— A timisoarai személyvonat karambolja. Bucurestiből jelentik: A Timisoara—Bucuresti között közlekedő 128. számú személyvonat tegnap hajnalban Toplet állomáson beleszaladt a pályaudvaron veszteglő tehervonat szerelvényébe. A tehervonat két kocsija megrongálódott, míg a személyvonatnak semmi baja nem történt. Sebesülés nem történt. A pályát másfél óra alatt rendbehozták. A megejtett vizsgálat szerint az összeütközést hibás váltóállítás okozta. A személyvonat háromnegyed óra késéssel érkezett Bucurestibe.

— A Mossóczy-telep külön legelője. A város gazdasági hivatalánál fennjárt ma Biró Károly Mossóczy-telepi polgár, aki a telep lakossága nevében külön legelőt kért a telepnek. A gazdasági hivatal ma teljesítette a kérelmet, amit a telep érdekeit lakosai örömmel vették tudomásul.

DOHNÁNYI—TELMANYI

második közös hangversenye teljesen
UJ MŰSORRAL
 vasárnap, május 8-án.
 Jegyek Sándor F. könyvkereskedésében.

Béke készül Olaszország és Jugoszlávia között.

Jugoszlávia nem hirtatja a tiranai szerződés ügyét.

Milánóból jelentik: A Corriere della Sera értesülése szerint Bodrero belgrádi olasz követnek Marinkovich külügyminiszternél tett látogatásából most már biztosan következtethető, hogy megindul a közvetlen tárgyalás.

Belgrád és Róma között. A lap szerinti a belgrádi kormány feladta eddigi álláspontját és már nem ragaszkodik a tiranai szerződés megvitatásához. A tárgyalások kezdeményezését Jugoszlávia végezte.

Megrövidül a vámvizsgálat Curtici-on.

Az Arad-Budapest közötti gyors menetideje egy órával rövidebb lesz.

(Arad, május 5.) A május 15-én életbelépő új menetrend több érdekes változást tartalmaz. A változások egyik legfontosabb pontja az, hogy a Budapestről délelőttként induló gyorsvonat május 15-től is csaknem ugyanabban az időben hagyja el Budapestet mint ma, ellenben délután

majdnem egy órával előbb, 4.48 perckor érkezik meg Aradra. A vonat gyorsabb közlekedésére vonatkozólag illetékes helyen kijelentették, hogy május 15-től a vámvizsgálat mindkét határállomáson jóval kevesebb időt vesz igénybe, mint eddig.

— Dróttalan telefonálás sugarakkal. Rómából jelentik: A bolognai egyetem fizika tanára, Majorana bejelentette az Academia dei Lincei-nek, hogy felfedezte az ibolyántúli sugarak segítségével való dróttalan telefonálást. Az új találmánnyal kísérleteket végeztek Bologna és egy 16 kilométerre fekvő község között és azok a legfontosabban sikerültek.

— Felhívás. A Hősök Sirja egyesület felkéri dr. Lócs Rezsőné, dr. Simó Károlyné urasszonyokat, Fiedler Klári, Nesly Baby, Mikos Marietta, Simay Zsuz, Gabwenger Otta, Gaál Edith, Koromzay Blanka urleányokat, továbbá Condradschennl bárót, Sebessy Károlyt, Puy Alfrédot és Kintzig Tibort, hogy az egyesület irodájában (városháza, 55.) vegyék át a nekik szóló „act de multumitat“ a délelőtti órákban.

— Keresik az olasz hősi halottakat. A romániai olasz követség kéri a közönséget, hogy amennyiben valakinek tudomása van arról, hogy hol vannak eltemetve azok az elhunyt olasz foglyok, akik Arad megye valamelyik községében, vagy Aradon voltak a háború idején, a pontos adatokat tudassák az aradi Hősök Sirja bizottság irodájával a városházán az 55. számú szobában. A bizottság ugyanis az Arad megyében elhunyt olasz hősokeket exhumálni akarja és közös aradi temetőben szándékozik eltemetni földi maradványaikat.

— Új kommunista szervezkedést lepleztek le Budapesten. Budapestről jelentik: A budapesti rendőri kapitányság újabb kommunista szervezkedésnek jött nyomára és 11 Vági-párti munkást, akik a május elsejét tüntetéssel akarták megzavarni, letartóztatott. A rendőrség ezenkívül őrizetbe vett több ifjúnokot, akiknek részére Oroszországból 6000 dollár érkezett. A nyomozás kiderítette, hogy a Szántó-féle összeesküvés óta még fentmaradtak sejtiszervezetek, amelyek a legnagyobb titokban dolgoztak. Három sejtet Budapesten, egyet pedig vidéken lepleztek le és ennek következtében 14 fiatal embert előzetes letartóztatásba helyeztek.

— Öngyilkos aradi raktárnok. Tegnap este tíz óra után jelentették a mentőknek, hogy a Calea Saguna (Varjassy Lajos-ucca) 188. számú házban öngyilkosság történt. A helyszínére megérkeztek a mentők és Oprita ügyeletes komisszár. A mentők a kórházba szállították az öngyilkost, akiről megállapították, hogy Ramer Alfrédnak hívják s egyik aradi gyárvállalatnál mint raktárkezelő van alkalmazásban. Az alig huszonnyolc éves fiatal ember valószínűleg szerelmi bánatában nagy mennyiségű morfint vett be és elveszítette eszméletét. Levelet nem találtak nála. Ki sem lehetett haligatni, mert még ma is öntudatlanul fekszik a kórházban.

— Kiütéses tifuszjárvány Chisinauban. Bucurestiből jelentik: Chisinau város tanácsa Bessarabia fővárosát kiütéses tifusztól megfertőzöttnek nyilvánította, mert a legtöbb napokban nyolcvan megbetegedést jelentettek be.

— A hír az albatulai templomégről. Tegnap este az a hír terjedt el Aradon, hogy az albatulai templom és több ház lángokban áll. A fantázia a szenzációs hírt még azzal is kiszínezte, hogy a templomban miséző Majláth püspök is megsebesült volna. Mára aztán kiderült, hogy a tüzkatasztrófáról szóló híresztelés valójában volt.

— Körülzárták Terentét, a híres rablóvezért. Bucurestiből jelentik: Napokkal ezelőtt a macini csendőrségnek tudomására jutott, hogy Terente, a hírhedt haramiavezér, a caracaliui tavak környékén táborozik bandájával. A csendőrség nyomában érintkezésbe lépett feietés hatóságával, ahonnan egy csendőrszázaljat küldöttek a macini órs segítségére. A csendőrök tegnap délben indultak el a caracaliui tavak felé és esti jelentések szerint, már körül is zárták a jelzett helyet. A hatóságoknak különben már biztos reményük van arra, hogy Terente és bandája ezuttal szintén csendőrkézre kerül. Terente bandája hír szerint újabb mind vakmerőbb tetteket hajtott végre és már fényes nappal raboltak ki nagyobb községeket. Legutóbb a caracaliui tavak halászeit fosztották ki, aztán meztelenre vetkőztetve bocsátották utnak a banditák.

— Sikasztó börtönigazgató a bíróság előtt. Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék ma foglalkozott Ionescu-Maritá, az annak idején nagy szenzációt keltett börtönigazgató nagyarányu sikasztásának bűnével. Ionescu-Marita helyettese volt Cernat őrnagynak, a börtönök országos igazgatójának, akit hasonló bűncselekmények miatt ugyancsak letartóztatásba helyeztek. A mai tanúkijellegzetes megállapítást nyert, hogy a nagyarányu sikasztásnak Cernat őrnagy volt az értelmi szerzője s hogy az őrnagy egy titkos körlevelében szólította fel a börtönigazgatókat, hogy évenként nagyobb összegeket tartsanak vissza a kiutalt átalányból. Ezután sorra meglátogatta a börtönöket s ekkor közölte az igazgatókkal, hogy a visszatartott összegek felére reflektál, míg a másik felét az illető igazgató magának tarthatja meg. Huszonegy tanu kihallgatása után a törvényszék felfüggesztette a tárgyalást, amelyet holnap folytatnak.

— Sirkőavatás. Néhai László Samuné sirkőavatása f. hó 8-án, d. e. 10 órakor lesz az aradi izr. temetőben.

— Felhívás a soffőrjelöltekhez. Az aradi rendőrprefektúra tudomására hozza a soffőrvizsgára jelentkezéseket, hogy kérvényeiket az összes okmányokkal felszerelve, május 15-ig nyújtsák be az illetékes ügyosztálynál.

Halálos lórugás.

(Arad, május 5.) Halált okozó súlyos testisértés vádjával terhelt állott ma az aradi törvényszék Orezeanu-tanácsa előtt Floriu Ioan aradi kocsis, akinek lova a múlt év őszén a Margit-uccában agyonrugta Mihalik Rudolf 9 éves fiúcskát. A vádirat szerint Floriu az uccán kifogta és abrakoltatta lovait, amelyeket hosszabb időre őrzés nélkül hagyott. Több, az uccán játszó gólyos gyermek a lovakhoz közeledett, a kocsiban játszódtak tovább. Egyszerre Mihalik Rudolf hatalmasan felsikoltott és bezuozott koponyával, véresen terült el a földön. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a gyereket az egyik ló rugta agyon s emiatt halált okozó súlyos testisértés címén indult meg az eljárás a ló gazdája, Floriu ellen. Az ügyben már tartott fő tárgyaláson azonban a tanúk egyöntetűen vallották, hogy a gyermek incselkedni kezdett az állattal és párszor megrántotta a farkát, mire a ló hátrarugott és olyan szerencsétlenül találta homlokán a gyermeket, hogy két nap múlva behalt sérüléseibe. A törvényszék ezen az alapon felmentette Floriut az ellene emelt vád alól.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. kivételosen 3, 6 és 9 órakor

A BIBLIA.

Hatalmas világszenzáció, a világtarantól

Salamon királyig. II. rész, 18 felv.

Mindkét rész egyszerre lejátszva.

Rendes olcsó helyérek.

Szép idő esetén az esti előadások a kellemes kórthelyiségben!

Jön! BAROCO, Joan Angelo-val Jön!

Új kivégzések Kinában.

Borodinnét a pekingi bíróság elé állítják.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

Pekingi jelentések arról számolnak be, hogy ott ismét három kínai kommunistát akasztottak fel. A kivégzettek száma ezzel huszra emelkedett. Arra is lehet számítani, hogy Csang-Cso-Lin azok közül az orosz kommunisták közül is kivégeztet néhányat, akiket a pekingi szovjetkövetség feldúlása alkalmával elfogtak.

Csang-Kai-Sek csapatai a hankau kormány csapatait Kiu-Kiangnál állítólag megverték. Hankau kínai része telve van Csen tábornok menekülő katonáival. A francia és japán koncessziós területeken nyugalmat uralkodik.

Borodinnét, akit tudvalevőleg egy angol gőzös fedélzetén fogtak el a kínaiak, rendőrségi közegek Pekingbe szállítják. Valószínű, hogy ma estére már meg is érkezik a kínai fővárosba, ahol a pekingi kormány elleni lázadás miatt bíróság elé állítják.

Mint Pekingből jelentik, a szovjet erélyesen tiltakozott az ellen, hogy Borodinnét és társait rögtönítelő bíróság elé állítsák. A legmesszebbmenő megtorló intézkedéseket helyezi kilátásba.

Londonból jelentik: Csen Kanton külügyminiszter ajánlatot tett Angliának, hogy kész a megegyezésre, ha időt engednek a belső rend megszilárdítására és a kommunistákkal való leszámolásra. Kijelentette, hogy szövetkezni kíván Csang-Kai-Sekkel és mérsékelt nemzeti kormányt alakít. Ajánlatát most tanulmányozzák Londonban.

Csempészesért elítélt exprefektus

Nagyarányu vámcshalás, amelynek kinyomozása ötvennyolc hónapig tartott.

(Az Aradi Közlöny bucurestli tudósítójától.) Nagyarányu vámcshalás ügyében tartott ma fő tárgyalást a tecuci törvényszék. A hatalmas bűnpernek közel 50 vádlottja volt, akik az ügyészi vádirat szerint öt esztendővel ezelőtt többmillió lej erejéig megkárosították a kincstárt azáltal, hogy a külföldről küldött postacsomagokban selymet, saharint és csontolaját csempészték be az országba s a csomagokon más árukat tüntettek fel. A vizsgálat során azonban komplikálódott a csempészek ügye, amennyiben a rendőrség azt is megállapította, hogy a vádlottak a belöldi forgalomban is követtek el postacsomagokat, sőt többen hamis permiszek alapján nagyarányu áruexportot is lebonyolítottak. Az ügyben 58 hónapig folyt a vizsgálat, míg mára fő tárgyalásra került a sor. A törvényszék a vádlottak nagyrészt bűnsnek mondotta ki s ezért Sendra Jenica volt megyei prefektust 18 havi, Zavriescu kapitányt, volt subprefektet 5 havi, Vasiliu kereskedőt 3 havi, Pechet tisztviselőt egy havi, Savastro Ion földbirtokost 3 havi, Sendra Alexandru elbocsájtott tanítót pedig 2 havi fogházbüntetésre ítélte. Tizenhat kereskedőt 100—200.000 lejig terjedő pénzbírsággal sújtottak, míg tizenhét vádlottat bizonyíték hiányában felmentettek.

Rádió-műsor.

Péntek, május 6. Wien—Grác, 20.05. Operaelőadás. — Pozsony, 19.30. Operaelőadás. — Záháb, 19.15. Operaelőadás. — Milánó, 21. Hangverseny. — Breszló, 21. Zenekari hangverseny. — London, 19.45. Tarka-est. — Leipzig, 20.15. Zenekari hangverseny. — Stuttgart, 19.30. Operaelőadás. — Frankfurt a M., 20.15. Szimfonikus hangverseny. — Róma, 21. Nagy hangverseny. — Berlin, 19.30. Operaelőadás. — München, 19.45. Operaelőadás. — Budapest, 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17.45. Cigányzene. 19. Német nyelvű előadás, 20.30. Kamarazeneest, utána hírek, 22.30. Tánccsena.

Sodoma-Gomorrha lett az orosz szovjetbirodalom.

A bolsevista-Oroszország szemfényvesztései. — Ahogy az idegen látja a szovjetberendezkedéseket. — Lenin-kultusz színpadi beállításban. — Levél Szovjetoroszországból.

Irtta: E. Wirtz-Block, a hágai „Aftonpost“ kiküldött munkatársa.

Hollandia egyik legelterjedtebb lapja, az „Aftonpost“, Oroszországba küldötte egyik munkatársát, E. Wirtz-Block írónót. Az Aradi Közlönynek a következőkben a németalföldi újsággal egyidejűleg módjában van közölnie a kiváló írónó igen érdekes első beszámolóját.

(Moszkva, április végén.) Sokszor találkoztunk előkelő külföldi politikusokkal és újságírókkal, akik majdnem lelkesednek az orosz szovjet berendezéseiért, ha egyszer ott járva megismerkedtek vele. Naiv jóhiszeműségükben ugyanis csak azokat a dolgokat figyelték meg, amiket bemutattak nekik. Pedig amit a szovjet urai mutogatnak, az nem más, mint a Potemkin-faluk sokasága, amellyel eltakarják a borzalmas és szörnyű valóságot.

Az udvarias cseka.

A nagy családok már a határállomáson kezdődik. A látogató vendégek ugyanis legtöbbször a Berlin—Riga futárvonattal szoktak érkezni, melyen pompás háló- és étkezőkocsik vannak Moszkváig. A fővonal vasuti személyzete is igyekszik tetszetős, tiszta ruhájával magárahívni a figyelmet. A határállomáson ott van a cseka utlevélkirendeltisége, amely megtudakolja az érkező idegentől, hogy melyik szállóban kíván majd tartózkodni. Legtöbbje persze nem tud címet mondani és ekkor a cseka maga ajánl szállodát, melyet a saját kezelésében tart fenn, úgy hogy a pályaudvarra érkezve, a határállomáson megkérdezett idegen már megkapja a cseka által megrendelt szobáját, ahol egyrészt könnyű az ellenőrzése, másrészt udvariasságukkal sikerült kellemes benyomást kelteni a külföldiben. Így a csekéről, melyről eddig csak rém meséket hallott, a legkellemesebb emlékek kezd kialakulni az idegenek.

A színházak, muzeumok, gyűjtemények állami kezelésben vannak és a külföldiek számára potom áron árussítják a belépőjegyeket, míg a belföldiek részére — rendszeren turnusokban — ingyen osztogatják azt, úgy, hogy állandóan telt házakat lát a külföldi. Ebből természetesen azt következteti, hogy itt az általános jólét igen magas lehet, azonban ez csak következménye ama Nero-korabeli elvnek, hogy ha már nappal gyötör a nép, akkor éjjel kell arról is, hogy legalább este szórakozhasson. Természetesen megmutatják mutatószámokként egy kaszárnyájukat és egy csokoládégyárukat is, melyben egyrészt a legmodernebb kulturális és kényelmi igényeknek megfelelő berendezésekkel, másrészt mintaszerű higiénikus felszerelésekkel és munkálakásokkal iparkodnak elkápráztatni a látogatókat.

Vallástalan ifjuság, bezárt templomok.

Igen szomorú érzéseket kelt az emberben az ifjuság nevelése. Bármilyen hihetetlenül is hangozzék: a szülőknek a gyermek nevelésébe semmi beleszólásuk nincsen és így a nevelésnek két alapvető tényezőjét, az Istenben való hitet és a szülők iránti tiszteletet és szeretetet iparkodnak legelőször kioltni az ifjuság szívéből. Az iskolák atheista szelleműek, a gyermekek semmi vallásos nevelésben nem részesülnek, úgy, hogy amikor tizenhét éves korukban joguk van vallást választani, kilencven százalékban felekezeti nélküliek maradnak. De nemcsak az iskolákban nincs vallásoktatás, hanem bezárták a templomok legnagyobb részét is. Amelyeket pedig éppen nyitva hagytak, mert kegyhelynek tartotta a jámbor nép felvigyása s így mégsem mertek hozzányulni, azt is vallásellenes propagandájukra használják fel, plakátokat helyezve a szentképek alá, ezzel a felirással: „A vallás ép olyan veszedelmes a népre, mint az ópium.“

Nevelőintézet mint Sodoma és Gomorrha.

Hogy a még vallásos szülők esetleges befolyásától teljesen megszabadítsák a fiatalokat, a városokban állami intézeteket szerveztek, melyekben teljesen ingyenesen oktatják a

gyermeket. A fiatalság erre nagy tömegekben tödült a városokba, ahol kikerülhetett a szülői fegyelem alól és hamarosan megtöltötték ezeket az intézeteket, amelyeket régi kaszárnyákban rendeztek be. Ezekben igen gyakran felnőtt fiúk és leányok együtt laktak egy szobában, úgy, hogy a szemérem teljesen ismeretlenül vált közöttük és az erkölcsatlenség hihetetlenül elburjánzott. Felkerestem egy ilyen nevelőintézetet, ahová nagynehezen — és csak néhány dollár ellenében — sikerült bejutnom, de amit ott láttam és tapasztaltam, azt leírni nem lehet. A „nevelőintézet“ felírás helyett a kapu fölé ezt kellene írni: „Sodoma és Gomorrha.“ Ebből az intézetből egyetlen egy év alatt háromszáz leány-anya került ki.

Látogatásom után néhány nappal tartottak Lenin feleségének elnöklésével éppen egy női kongresszust, ahol az egyik ukrán asszony-delegátus szóvá akarta tenni, hogy a vidékükön nagyon megszorodtak az apátlan gyermekek és hogy a legidősebb anya alig több tizenhat évesnél. Az elnökő azonban leintette a felszólalót, mondván: Büszkeséggel köszöntöm bennük Oroszország fiatal anyáit.

A munkásszabadság mártírja.

A munkásság helyzete sem változott a régi cári uralommal szemben. Így magyarázta meg ezt nekem egy elkeseredett, dereshaju munkás:

— Itt a botom. Ha középen megfogom, a feje felé esnek az arisztokraták, a végén van a csöcselék és a középen állunk mi munkások és parasztok. A bolsevisták egyszerűen megfordították ezt a botot, most a vége van felül és a feje alul. Mi munkások azonban vagyunk, ahol voltunk, a középen, csak hogy most már fejfelé lefelé.

Néhány nap múlva olvastam, hogy munkás-barátom egy gyűlésen is előadta hasonlatát, mire a munkásszabadság hazájában a cseka egyszerűen elfogta és másnap agyonlőtték. Pedig bizony igaza volt. A népbiztosok beültek az egykori főúri palotákba és a parketták szobákban, csillogó csillárok fénye mellett pompásan élnek, feleségeik párisi toalettekben járnak és mindnyájuknak óriási betételeik vannak külföldi bankokban.

Érdekes volt a bakui petroleum-mezőkön való látogatásom, amelyeknek forrásait teljesen nacionalizálták, a munkásokat és alkalmazottakat pedig militarizálták. Fizetést azonban nem igen adnak, mire a munkások úgy segítenek magukon, hogy minden este edényekben haza viszik a petroleumot és hetenként kétszer eladják csempészeknek. Akik nem bírták ezt az életet és máshova indultak munkát keresni, azokat katonaszökevényként üldözték és ahol érték, agyonlőtték őket. Az elkeseredett emberek persze iparkodnak megbosszulni magukat és igen gyakran előfordul, hogy egy-egy kutat felgyujtanak és az 50—60 méter magasra szökő égő petroleum sugarak vörös lángja messzire hirdeti a szovjet népnek boldogságát.

Jó táplálék: antibolsevizmus.

A szovjet azonban még akkor sem engedi jobb viszonyok közé a munkásokat, ha maga a munkaadó hajlandó volna helyzetüket javítani. Érdekes példa erre egy holland társaság esete, amely koncessziót kapott termelésre. Ez a vállalat nagyobb élelmiszer-adagokat osztott szét munkásai között, mint a környéken szokásos volt, azzal a józan hollandus elgondolással, hogy csak jól táplált munkásoktól lehet jó munkát várni. A szovjethatóságok

azonban ezt antibolsevista propagandának tekintették és kényszerítették a hollandi vállalkozókat, hogy az adagokat ők is a minimumra redukálják.

Nem sokban különbözik a vasutasok helyzete sem a többi munkásokétól. Ezek az emberek is csalással, lopással tartják fenn magukat. Aki ugyanis akárcsak egyik községből a másikba akar utazni, annak már hatósági engedélyre van szüksége és az állomási pénztárnál csak erre az igazolványra adnak ki jegyet. Mivel a vonatokon elsősorban a katonák és hivatalnokok számára rezerválnak helyeket, ha valaki jegyet kér, legtöbbször az a válasz, hogy nincsen. Csakhamar azonban jön egy hordár, akitől dupla áron mindig lehet jegyet szerezni. Az összeg fele azután a pénztárosé, a másik felét pedig elosztják a személyzet között fizetesként.

Az ellenforradalmár parasztság.

A szovjet legfelső vezetősége kilenc ember, akik korlátlan hatalmu vezérek a 400.000 tagot számláló kommunistapárt jóvoltából. A 400.000 pártagnak mindössze fele munkás, ami, ha a szovjet statisztikájának 15 millió munkását vesszük számításba, alig teszi ki a munkásság 1.33 százalékát. A többi 200.000 hivatalnokokból kerül ki, kiknek száma állítólag 2 millió. Tehát ezekből sincs több a pártban, mint egytized. Ezzel a kis párttal a hátuk mögött csak a legféltetlenebb és legkiméletlenebb terror tudja fenntartani uralmukat. Hiszen ma már a parasztság teljesen ellenük van. A paraszt csak addig volt forradalmár, amíg földet nem kapott. Földjének birtokában azonban a legkonzervatívabb elemmé vált, éppen birtokának elvesztésétől való félelmében. Mégis iparkodtak elveiknek megnyerni, még pedig úgy, hogy a mélyen vallásos orosz parasztot ki akarták szakítani a vallás, illetőleg a pópák befolyása alól. Ingyen képes folyóiratokat osztogattak „Az Istentagadó“ címmel, a legelvetemültebb módon ábrázolták Jézust és a szenteket és lassan-lassan valóban sok helyen tünedezni kezd az Istenben való hit.

Lenin a cár helyett.

Azután a cár iránti tiszteletet igyekeztek elrabolni a szívekből és ezért elrendelték, hogy minden községből emberek jöjjenek Moszkvába Lenin sírjához zarándokolni. Lenin holtteste itt tipegkoporsóban balzsamozva fekszik, úgy, hogy midőn ezek az egyszerű emberek meglátják a teljesen ép holttestet, térdreborulva imádkoznak előtte, mint egy szent előtt s hamar új tekintélyé nő előttük Lenin a cár helyett.

A hatásos színpadi beállításoktól máshol sem idegenkednek. Elárasztják plakátjaikkal az egész birodalmat. Ha a szovjet-kormányának pénzre van szüksége, akkor a következő falragaszt lehet látni: Egy nagy pénzesszekerény nyitott ajtókkal, rajta a felírás: Állami pénztár. Az ajtón egy nagy kérdőjel, alatta a felszólítás: „Hozd a pénzed ide, hogy ne tudja a szomszédod, mennyi van?“

Nagyobb következtetenséget már alig lehetne elképzelni, hiszen ezáltal nyíltan bevallják, hogy vannak szegény és gazdag bolsevisták, emberek, akiknek csak a nyomorúság jut és ismét mások, akik ezeknek a nyomorúságából dárídósan élnek.

**Poloska irtást, LOVAS lakás-
parketta szerelést, szőnyeg
porolást vállal. ARAD, Str. OITUZ 111.**

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Gyurkovics lányok.

Hereeg Ferenc híres regénye filmen.

Ma, pénteken az Urániában.

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9-kor kezdődnek.

SCHRODT HAJNAL elegáns tavaszi és nyári ruhavarrójában készítenek: valamint gyermek és bakfis-ruhák

Arad, Bul. Reg. Maria No. 10. Lengyel butorüzletház női ruhavarrójában készítenek: valamint gyermek és bakfis-ruhák

Kérem a nagyrészt közönséget és a nagyra-becsült szülőket, hogy a legkényesebb igényeket kielégítő munkám kivételéről és áraitól meggyőződni sziveskedjenek. 2389

KÖZGAZDASÁG.

Erős szilárdulás a gabonapiacon.

Romániában drágább a kukorica mint külföldön. — Nagy a hiány takarmánylisztben.

(Arad, május 5.) Az összes világpiacokról érkező jelentések szerint minden gabonafélében állandó szilárdulás állott be. Különösen erős a kereslet prompt kukoricában, mint-hogy La Platában a régi készletek elfogytak. Belföldön is az áprilisi és májusi obligációk fedezésére az árak erősen emelkedtek, úgy, hogy a kikötőkben 148 schilling a tengeri, szemben a hamburgi, rotterdami és antwerpeni 140—142, valamint az angol, francia és olasz kikötők 137 schillinges áraival. A termelők mégis tartózkodnak az eladástól.

A buza ára is lényegesen megdrágult Amerikában és Liverpoolban, éppúgy Budapesten is. A határmenti csehszlovák kismalmok, amelyek eddig Romániából kaptak kisebb mennyiségeket, a román husvét alatti

forgalomszünet miatt most a budapesti tözsdén keresnek árut. A rozs ára is emelkedett, mert úgy a csehszlovák, mint a lengyel malmok keresik a rozsot, sőt azt Ausztriába és Olaszországba is exportálják. Drágult a zab is.

A korpá és a takarmánycikkék már néhány hét óta nagyon szilárdak, mert ezekben igen nagy hiány van. A romániai malmok túl vannak zsúfolva 0-ás lisztekkel és ezért allig örülnek ma már ennek következtében nincs elegendő korpá és nincsen elegendő takarmányliszt. Igaz ugyan, hogy ma a szükséglet nem olyan nagy, mint a télen volt, de a tejgazdaságoknak zöldtakarmány mellett most is nagy a korpaszükségletük és miután nem tudnak elegendő mennyiséget kapni, magasabb árt is hajlandók megfizetni.

Zürichben 3.31, Párisban 16.40 a lej

Helyi valutaárak. (Május hó 5.)
Kifizetések: Berlin 39.85, Amsterdam 67.30, Newyork 167.75, London 817, Páris 6.59, Milánó 9, Prága 4.98.25, Budapest 29.38, Zágráb 2.96, Bécs 23.66, Zürich 32.35. — **Áru:** Márka 39.80, dollár 167, angol font 817, francia frank 6.59, olasz lira 9, csehszlovákia 4.95, pengő 29.50, dinár 2.90, osztrák schilling 23.60, svájci frank 32.30. — **Pénz:** Márka 37.80, dollár 165, angol font 800, francia frank 6.30, olasz lira 8.40, csehszlovákia 4.85, pengő 29.20, dinár 2.80, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31.30. — **Irányzat:** szilárd.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Május hó 5.)
Kifizetések: Páris 6.56, Berlin 39.60, London 813, Newyork 167, Milánó 8.75, Zürich 32.20, Bécs 23.30, Prága 4.95. — **Valuták:** Napoleon 670, német márka 39, leva 1.25, török lira 0.85, angol font 810, francia frank 6.70, svájci frank 31.50, olasz lira 8.70, drachma 2.20, dinár 2.90, dollár 166.50, lengyel márka 18, osztrák schilling 24, magyar pengő 29, csehszlovákia 4.80.

Zürichi tőzsdezárlat. (Május hó 5.)
 Berlin 123.21.25, Amsterdam 208.05, Newyork 519.87.50, Páris 20.37.50, Milánó 26.82.50, Prága 15.40, Budapest 90.60, Belgrád 9.13.25, **Bucuresti** 3.31.25, Varsó 58.12.50, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Május hó 5.)
 Berlin 123.21.25, Amsterdam 208.10, Newyork 519.93.75, London 2526.87.50, Páris 20.37, Milánó 27.37.50, Prága 15.40, Budapest 90.60, Belgrád 9.13.25, **Bucuresti** 3.31, Varsó 58.12.50, Bécs 73.17.50.

— Junius elsejéig használhatók a régi bélyegek. A május 1-én életbeléptetett új bélyegtörvénnyel kapcsolatosan a pénzügyminisztérium rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a segélybélyegek alkalmazása a különböző kérésekre és beadványokra a jövőben nem kötelező. A hatóságokhoz intézendő beadványok az új kibocsátású 8 lejes bélyegekkel látandók el. A régi kibocsátású, 1,

2, 3, 5, 10, 20, 30 és 50 lejes bélyegek a folyó évi junius 1-ig még használhatók. A régi kibocsátású bélyegek junius 1-től kezdve július 1-ig bezárólag az összes tőzsdékben az új kibocsátású bélyegekbe becserezhetők, július 1. után azonban értéküket veszítik.

— **Miniszteri kiküldöttek az Acsev. közgyűlésén.** Bucurestiből jelentik: Az Acsev. május 25-én megtartandó közgyűlésén a kormány, illetve az Arad-Brad elnevezéssel létesült új vasúttársaság képviselőjében C. Raileanu közlekedésügyi vezérigazgató-kormánybiztos. Dema Moldoveanu miniszteri jogtanácsos és Stanciu CFR. főmérnök vesznek részt.

— **A külföldi valutákban fizetendő vasúti szállítási díjak új átszámítási kulcsa.** A CFR. vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amelynek értelmében május 1-től kezdve a külföldi valutákban fizetendő vasúti személy-, postgyász- és teherszállítási díjak új átszámítási kulcsa a következő: az aranyfrank és svájci frank 33 lej, a francia frank 7 lej, a német márka 41lej, az osztrák schilling 25 lej, a magyar pengő 30 lej, a cseh korona 5 lej 25 bani, olasz lira 9 lej 50 bani, a dinár 3 lej 20 bani és a bolgár leva 1 lej 40 bani.

Mozi.

— **Filmbemutató az Erzsébet-mozgóban.** Az Erzsébet-mozgóban ma van az aradi premierje A biblia című hatalmas filmslágernek. E minden tekintetben grandiózus film első része a világ teremtésétől Faraóig, a második része az egyiptomi tíz csapástól Sülámith haláláig hozza szemünk elé a biblia 6-testamentumi részét. Mindkét rész 18 felv. egyszerre kerül vetítésre. Iskolák a tanügyi inspektorátus véleményezése alapján testületileg nézik meg e nem mindennapi filmet. A Biblia péntektől hétfőig marad műsoron rendes olcsó helyárral. Az előadások hétköznap délután 3, 6 és 9 órakor, vasárnap délután egyenyed 3, fél 5, egyenyed 8 és fél 10 órakor kezdődnek.

— **Metropolis sorozatos előadása az aradi Apollóban.** Ma, pénteken a Metropolis II. része szombaton a Metropolis I. része, vasárnap a Metropolis II. része kerül vetítésre.

— **Gyurkovics lányok, Herczeg Ferenc csodás szép regénye kerül vetítésre az aradi Uránia mozgószínházban.** A nagy író romantikus regénye nagyszerűen érvényesül filmen és a darab magyar levegője a katonaelet sok finom humorát hozza elénk. Az Ufa-filmgyár parádés kiállításban állította ki a filmet és Romániában az aradi Uránia vetíti először. Vasárnapig marad műsoron Herczeg Ferenc darabja és óriási érdeklődés nyilvánul meg a Gyurkovics lányok iránt. Az aradi Uránia mozgószínház előadásai fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

— **A világ legújabb eseményeit minden előadás előtt vetíti az aradi Apolló mozgószínház filmzsurnálja.**

NYILTER.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

OVAS.

Kiss Sándor és Kiss Lajos Róbert fiamért semmiféle felelősséget nem vállalok. Özv. Kiss Mihályné.

Keresse fel az újonnan megnyitott „Arta” Buloripar butorüzletét

Arad, Str. Eminescu (volt Doak Ferenc-né) 20—22. szám alatt, mielőtt bárhol is butort vásárol. Részletek és kedvező fizetési feltételek mellett vásárolhatja a legjobbat és legújabb kivitelű butorokat. 2427

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett gyermekünk

ifj. Lisinszky Lajos

temetésén résztvevtek, koporsójára virágot helyeztek, részvétük kifejezésével mély bánatunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

Arad főterén

üzleinek, irodának, szalonnak 350

alkalmas 3 nagy uccai szobából álló 1-ső emeleti kényelmes helyiség azonnal kiadó.

Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóiban

Ön is tudja, hogy kitűnő

minőségű Coventry Royal, Görlitz, Dürrkopp, Waffner és Puch kerékpárokat vehet

részletfizetésre **HAMMER VILMOS**

szak üzletében Arad, Piata Avram Iancu 5-6. (Szabadság-tér)

Rossz villanyégők!

Becszerelése után, törött fűző és porcellán tárgyak szakszerű ragasztása, fűvezetést és képerkezést legolcsóbban vállal Aradon, a volt Asztalos Sándor-uccában a „Motorica.” 2204

Kérjete csak

NESTLÉ-féle táplisztet

gömbölyű pléhdobozokban, valódi svájci gyártmány, a legjobb tápszer gyermekeknek, betegeknek és aggnak!

Kapható az egész országban minden gyógyszerárban és drogériában.

Buziásfürdőn

a park közvetlen közelében (pormentes helyen) 10418

szép, egészséges szobák kiadó.

Vállalom szülők nélkül szivbajos gyermekek gondozását, felügyeletét teljes ellátással. ÖZV. WERNER ADOLFNE

Kül- és belvárosi márványokból művészi kivitelű

sirköveket

bármely adott vagy saját rajz után, jutányos árt készítek.

Steiner Fülöp ARAD, storkraktára,

Bulev. Regale Ferdinandu 47. (Boros B.-tér)

S. Winkler Teri női fodrász szalonja Arad, Strada Chendi (volt Kölosey-uca) 11. szám. — Ugyanott tanulóleány felvétetik.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjt szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésre ára hétköznap 4 lej, — bűt, vasárnap 6 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket a. u. 5 óráig vesztünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 60 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szöveget, amely tartalmánál fogva öncélú alakjában nem vehető fel, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is felvehető, telefon szám: 151. * * * * *

LEVELEZÉS.

AZ ÉLET KOMÉDIÁISAI jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadójában, kérem átvenni. 2416

ALKALMAZÁS.

AZONNALI belépésre keresünk egy irodatisztviselőt vagy tisztviselőnőt, ki a román és magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, mindkét nyelven gyors és gépir. Ajánlatokat a Bokszeg Örvényesi Faipari és Fakereskedelmi Vállalat irodájába Arad, Strada Horia No. 2. kériük. 2420

EGY 40 év körüli megbízható mindenek éves bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Dávid József, Str. Episc. Ciorogariu (Vé csey-u.) 15.) 2424

GYAKORNOKOT keres könyv- és papírkereskedés. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1200

HÁZMESTERPÁR, ki a vízvezeték szereléshez is ért felvétetik Str. Ciosca 7. 2437

LAKÁS.

ARAD FÖTERRÉN üzletnek, irodának, szállónak alkalmas 3 nagy ucai szobából álló 1-5 emeleti kényelmes helyiség azonnal kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 600

KÉT szép szoba motorállomás közelében kiadó. Érdeklődni lehet Calea Radnei 42. 2423

VÉTEL ÉS ELADÁS.

VESZEK MACULATURÁT, kisclejezett papirokat, újságokat, folyóiratokat stb. 10 árban Kerpel könyvüzlete. 2350

ÍRÓASZTALOK, nagy gobelin kép, férfi ruhák, szőnyegek, garzon háló, háló, ebédlő, szalon berendezések, szekrények, kredencok, trimó, tükrök, jég-szekrény, selyem paplan, gyermek paplan, fényképező gép, Biedermayer szalon, antik asztalok, tonet székek, bőrfotelok, asztalneműk, asztalok, gyermekkoscsók, irodai hármás szekrény, függönyök, storeok, zongoraszékek, harmonika, hegedű, dísz tárgyak, stb. eladók Salgóné, str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ELADÓ egy Climax 3-4 HP. nyerselőző motor 25.000 lej, egy szállagfűrés 15.000 lej, egy abrichter 18.000 lej Szabó Lajos kefégyáros Pancota. 2393

BIZOMÁNYBA KERESK dísz tárgyakat, bőröndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közzsíkszíki cikkeket, férfi ruháneműt, egyes butordarabokat stb. — Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-uca) I em. jobb. 1000

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 1081

ELADÓ egy gyönyörű antik faragott renaissance tölgyfa ebédlő, repatriálás miatt igen olcsó árban. Érdeklődni: Klópot Andornál Marosillye, Jud. Hunedoara. 2418

OKTATÁS.

FRANCIÁT nagyon olcsón tanítok. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2293

ÜZLETEK.

KIADÓ egy nagyobb üzlethelyiség a Str. Bratianu (Weitzer)-uccában és egy kisebb a Str. Consistoriului (Batthyány) uccában, Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10417

ERDÉLYRE kiterjedő üzemhez társat keresek 2-3 százezer lejjel. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kérem „Biztos jövő” jellegre. 2432

INGATLAN.

VOLT Sarló-ucca 45: számú szerényebb igényeknek megfelelő sarok magánház. 175.000 lejiért eladó. 16157

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM A NEMESSZIVÓ EMBEREKHEZ. Érettségizett volt hivatalnok súlyos beteg, hat kiskorú árvájával a legnagyobb nyomorában arra kéri a jószívű embereket, hogy bármennyi csekély adománnyal támogassák. Bármilyen leghálásabban fogadják. Cime Str. Ghica Voda 7. (Vadászkürt-u.) 700

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Kiadó

150 m² suterain helyiség raktárnak, vagy műhelynek az állomás közelében Bővebbet: 2417

KÖRNIS TESTVÉREK, Arad

Több 1-2-3-4 szobás lakások kiadók. Pénzkölcsön első helyre. Megbízott: „Royal” ügynökség Arad, Batthyány-uca 3.

Muzsaj József

Arad, színházzal szemben.

Tavaszi árjegyzéke:

Tavaszi divat öltöny Lej 1800—

Tiszta gyapjú öltöny „ 2450—

Overcoat divat öltöny „ 3150—

Felöltő tavaszi „ „ 1950—

Divat ulster „ „ 2500—

Overcoat ulster vagy raglán „ 3500—

Fregell kabát „ „ 2200—

Gummi kabát „ „ 860—

Iskola öltöny előírás szerint „ 1740 lól

Divat szabóság!

Nagy posztó raktár!

Költözők figyelmébe! Lakásának villamos világítását és házi telefon szerelését legolcsóbban rendbe hozza jótállással: **Varga és Rosenfeld villamossági vállalat Arad, Bulv. Reg. Maria 12. Állandó nagy eszillár raktár! — Telefon 308. szám.**

„AUTOTECHNICA” A. HERZFELD

ARAD, BULEVARDUL REGINA MARIA 16.
Autófelszerelési cikkek, autógumik, Michelin Cablé, kerékpárok, motorbiciklik, 28-30-32 mm gumik lerakásban a fenti cikkek a legolcsóbb szolid napi árban szerelhetők be. Angol „Dunlop” gumik lerakata. Kerékpárok részleteire is.

CANICULIN! GRADO tengeri fürdő

Uj speciális szer, a test bármely részén fellépő IZZADÁS és az ebből származó szagosodás, kiállás, talp égés és keményedés ellen. Tökéletesen szagtalanít. — Használatra kellemes, mert a Caniculin emalt tubusban lévő, kitűnő illatu, szintelen, finom állományú krém, mely jól beszívódik a bőrbe és nem pszokolja a fehéreműt. 2341

Főlerakat: RÉNYI ZVÓGYSZERTÁR Arad.

Arad legforgalmasabb uccájában

Üzlethelyiség lelépés nélkül, ugyanott egy külvárosi

3 szobás lakás kiadó.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2430

Harisnya szenzáció!!

Csakie garantált elsőrendű minőségben
la óerna flor sima — 125 Lei
Oskos szőll ajuros — 155 Lei
Nyilas flor la la — 180 Lei
Divatkabátok, Poulloerek, hőr- és óerna keztyű különlegességek, mérsékelt árakon
Szántónál, Arad, Str. Emi- nescu (Deák F.-u.)
Yadászkürttel szemben.

Belváros szivében

magas földszintes, legmodernebbül épített adómentes uri magánház, átvehető 4 parkettás szoba, elő. fürdő, cseléd-szobás lakással, parkirozott udvarral, 1.300.000 lejiért eladó. Ebből átvehető bankteher 350.000 lej.

Kizárólagos megbízott: „Uranul” Iroda, főpostával szemben. 16157

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11.
Arany koronák, fogak garantált arany drágja 850—400 lej. Fém koronák—fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag)

FOGASZAT!

Fehérfogak kautscaukra darabja 50 lej. Foghuzás (injektív érzéstelenítés-sel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltetnek. 495

Frida D'MOUDJALLED

vizsgázott fogászónő

4 lakásos

magas földszintes 16 ház a volt Varjassy Lajos-uccában 2 kétszobás és 2 egyszobás lakással, nagy kerttel, elfoglalható lakással 420.000 lejiért. A volt Wesselényi-uccában négyszobás lakással alakítható ház vízvezetékekkel 340.000 lejiért sürgősen eladó. — Megbízott: Györfly „Mures” Irodája Strada Unirel.

HÄNDLER-Pensio (Villa Lydia), Szigoruan orth. rituális konyha. — Saját mérsék. — Mérsékelt árak.

Bejegyezve a „Hamburger Verein für Rituelle Speisehäuser“-nél. 2418

Legjobb és legolcsóbb ásványvíz a

Lippafüredi „APOLLO”

gyógy- és borvíz. Kérje mindenütt.

Városi és megyei főlerakat!

Merkler és Weiner

filazer-osemege- és terményüzlet Arad, Str. Mărășești No. 12 (volt Kossuth-ucca.) 2431

Egy jóforgalmu II. osztályu

vendéglő eladó,

esetleg házzal együtt.

Bővebben tudakozódní lehet:

Arad, Str. Cantacuzino No. 42,

vagy az Aradi Közlöny kiadójában. 2439

Saját érdekében egyen a

most forgalomba kerülő speciális

LUXUS „LYA”

süteményből.

No. 10476—1927.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generaia,

că pentru inchizierea restaurantului,

a dreptului de barbirit, manicür și

fotografiat dela bãnile de Mures

„Neptun” in ziua de 13. Mai 1927,

ora 10 a. m. se va ținea o nouă. hci-

tație publică cu oferte inchise in

biroul Serviciului Economic (Primă-

ria etaț camera No. 104) in confor-

mitate cu Art. 72 și următorii din

legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea

la Serviciul Economic in oarele ofi-

ciouse. 2425

Arad, la 3. Maiu 1927.

Serviciul economic.

*****

Makulatura,

tiszta lappeldányok

csomagolásra,

5 kgr.-os kö-

tegekben

kaphatók az Aradi Köz-

löny kiadóhivatalában.

*****

Vásároljon Hartmann Kálmán ékszerésznél Arad, MINORIYA PALOTA.